

Egyes védett természeti területek kezelési tervei

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő védett természeti területek közül a lejjebb felsoroltakra került kihirdetésre a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet szerint elkészült kezelési terv.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a **kezelési tervek meghatározhatják a védett természeti területen folytatandó tevékenységnek azokat a feltételeit, amelyek teljesítése az alábbi természetvédelmi hatósági engedélyek beszerzése alól mentesít:**

- a) kutatás, gyűjtés, kísérlet végzéséhez, kivéve, ha a kutatást országos jelentőségű védett természeti területen a nemzeti park igazgatóság végzi;
 - b) a gyepek feltöréséhez, felújításához, felületéhez, öntözéséhez, legeltetéshez, kaszáláshoz;
 - c) a terület helyreállításához, jellegének, használatának megváltoztatásához;
 - d) termőföldnek nem minősülő földterület rendeltetésének, termőföld művelési ágának a megváltoztatásához;
 - e) az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fasor, fás legelőn lévő fa kivágásához, telepítéséhez;
 - f) nád és más vízinvázió égetéséhez, irtásához, aratásához, gyepek és parlagterület, tarló és szalma égetéséhez, valamint - a kijelölt és kiépített tűzrakóhely kivételével - erdőterületen tűzgyűjtéshez;
 - g) növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységét befolyásoló vegyi anyagok felhasználásához;
 - h) horgászathoz;
 - i) közösségi és tömegsportesemények rendezéséhez, sportversenyhez, technikai jellegű sporttevékenység folytatásához;
 - j) járművel történő közlekedéshez, az arra kijelölt utak, az engedélyezett tevékenységek végzéséhez szükséges munkagépek, valamint a feladatukat ellátó - külön jogszabályokban erre feljogosított - személyek járművei kivételével.
- (A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 38. § (1), (4) bekezdés)

1. Szelidi-tó természetvédelmi terület

1. melléklet a 6/2014. (IX. 1.) FM rendelethez

A Szelidi-tó természetvédelmi terület bővítési területének természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A terület jellegzetes tájképi értékeinek megőrzése, különös tekintettel a Kékesi-rétre.

1.2. A terület különleges élővilágának és természetközeli élőhelyeinek megőrzése és fenntartása.

1.3. A védett növény- és állatfajok megőrzése, különös tekintettel a kífészű aszat (*Cirsium brachycephalum*), szongáriai eselőpók (*Lycosa singoriensis*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vörös gém (*Ardea purpurea*), bölömbika (*Botaurus stellaris*), fehér gólya (*Ciconia ciconia*), fekete gólya (*Ciconia nigra*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*), kékes rétihéja (*Circus cyaneus*), barna rétihéja (*Circus aeruginosus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), kabasólyom (*Falco subbuteo*), tűzok (*Otis tarda*), bíbic (*Vanellus vanellus*), gólyatöcs (*Himantopus himantopus*), gulipán (*Recurvirostra avosetta*), nagy goda (*Limosa limosa*), piros lábú cankó (*Tringa totanus*), fülemülesítke (*Acrocephalus melanopogon*), barkóscinege (*Panurus biarmicus*), kékbegy (*Luscinia svecica*) és a vidra (*Lutra lutra*) állományaira és egyedeire.

1.4. A védett és fokozottan védett madárfajok táplálkozóterületének és élőhelyének megőrzése.

1.5. A védett és fokozottan védett madárfajok háborítatlan fészkelésének biztosítása.

1.6. A Szelidi-tó vízutánpótlásához szükséges megfelelő minőségű és mennyiségű víz előtárolásának lehetővé tétele.

1.7. A terület további természetvédelmi célú kutatásához a kedvező természeti feltételek biztosítása.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. Építmények létesítésének szabályozása a terület tájképi értékeinek megőrzése érdekében.

2.2. A korábbi művi beavatkozások a terület vízháztartását és élőhelyeit érintő káros hatásainak mérséklése.

2.3. A Kékesi-rét gyepén, gyepterületen nyilvántartott mocsaraiban az elsősorban szarvasmarhával történő legeltetés biztosítása.

2.4. A legeltetési állattartással történő területhasználat biztosítása minél nagyobb területi arányban.

2.5. E jogszabály hatálybalépésének időpontjában meglévő gyepterületek megőrzése.

2.6. A gyepterületek kaszálási-legeltetési rendjének szabályozása az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében.

2.7. A nádvágtás rendjének és a vízi növényzet irtása feltételeinek szabályozása az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében.

2.8. Az inváziós fajok terjedése elleni védekezés, állományuk visszaszorítása, eltávolítása a területről.

2.9. A vadászati tevékenység feltételeinek szabályozása elsősorban a fokozottan védett madárfajok kímélete érdekében a természetvédelmi szempontból előnyös elemeinek elősegítése mellett.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

3.1.1.1. Az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében vagy azzal összhangban végzett tevékenységek kivételével tilos a területen a tereprendezés és a területfeltöltés.

3.1.1.2. A területen tilos a bányászat. Kivételt képez ez alól az olyan geofizikai mérési módszerek alkalmazása, amely nem jár a felszíni talajrétegek bolygatásával.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

3.1.2.1. A kezelési terv hatálybalépésének napjától számított egy éven belül, a vízháztartási állapot természetesebbé tétele érdekében az árkokon elzárásokat, szakaszolásokat kell végezni a természetvédelmi kezelésért felelős Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósággal (a továbbiakban: igazgatóság) egyeztetve. Kivételt képez azon árok, mely a kezelési terv

hatálybalépésének napját megelőzően üzembe helyezett szivattyú öntözési célú vízellátását szolgálja.

3.1.2.2. A Kékesi-rét feltöltését legkésőbb november 1-jén kell megkezdeni és az „5T” műtárgy felvízi mércéjén mért 185 cm-es vízállásértékig lehet végezni.

3.1.2.3. A Kékesi-réti tározó leürítése, a Szelidi-tó feltöltése a március eleji kedvező térségi vízháztartási helyzet esetén március 15. és április 15. között végezhető. A március elején tapasztalható kedvezőtlen vízháztartási helyzet és öntözési célú vízigény jelentkezése esetén a tó feltöltését és a tározott víz leeresztését április 1-jéig kell elvégezni. A Kékes-rét leürítésének kezdő időpontját - a vízháztartási helyzet minősítése alapján - az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság és az igazgatóság rögzíti.

3.1.2.4. A leürítés után, az ökológiai vízháztartási állapot fenntartása érdekében az „5T” műtárgynál a felvízi mércéjén mért 129-140 cm-es vízállást kell tartani.

3.1.2.5. A Kékesi-rét zsombékoló jellegű gyepeit tilos kaszálni, tisztítókaszálni és szárzúzni. A rendelkezéssel érintett területek elhelyezkedéséről az igazgatóság tájékoztatja a tulajdonost vagy a területhasználót.

3.1.2.6. A legeltetést oly módon kell végezni, hogy az ne befolyásolja a Szelidi-tó vízkészletének pótlására betározott víz minőségét.

3.1.3. Fajok védelme

3.1.3.1. A vidra, a túzok, a kerecsensólyom és a nagy goda védelme érdekében a területen tilos a horgászat.

3.1.3.2. A kistűzű aszat életfeltételeinek és a parti madárfajok fészkelésének biztosítása érdekében a nádas állományokat vissza kell szorítani, parti sávjukat legeltetni kell.

3.1.3.3. A barkóscinege és kékbegy madárfajok fészkelő állományának megőrzése érdekében a kezeletlen és legeltetéssel kezelt nádas élőhelymozaikokat kell fenntartani.

3.1.3.4. A parti madarak életfeltételeinek rekonstrukciója érdekében a Kékesi-rét teljes területének - beleértve a már védelem alatt álló területet is - legalább 30%-át szarvasmarhával kell legeltetni.

3.1.3.5. Hörcsög (*Cricetus cricetus*) befogása és irtása tilos.

3.1.4. Látogatás

3.1.4.1. Hátaállattal szabadidős tevékenység céljából közlekedni csak földúton lehet.

3.1.4.2. A területen sátorozás nem megengedett.

3.1.5. Kutatás, vizsgálatok

3.1.5.1. A területen végzett kutatások eredményeit tartalmazó publikációk egy-egy példányát a kutatást végzőnek el kell juttatnia az igazgatóságnak és az illetékes természetvédelmi hatóságnak.

3.1.5.2. Az igazgatóságnak legalább tízévente el kell készítenie a védett természeti terület Á-NÉR alapú élőhelytérképét és a védett növények ponttérképét.

3.1.5.3. Az igazgatóságnak biztosítani kell a vidra állományának folyamatosan történő nyomon követését. A monitoring- és a faj védelmével összefüggésbe hozható tevékenységeket rendszeresen dokumentálni kell. Az összegyűjtött adatok, információk alapján az igazgatóság évente részletes feljegyzést készít.

3.1.5.4. A túzok, a nagy goda és a kerecsensólyom jelenlétére és élettevékenységére vonatkozó megfigyelést és monitorozást az igazgatóság köteles elvégezni.

3.1.6. Terület- és földhasználat

3.1.6.1. Új építmény létesítése - az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítását szolgáló, illetve azzal összhangban álló építmény (beleértve az e feltételeknek megfelelő vízügyi létesítményeket) kivételével - tilos.

3.1.6.2. A természetvédelmi célkitűzések megvalósítását nem szolgáló, azokkal össze nem egyeztethető és a tájképi értékeket veszélyeztető új művi létesítmények (pl. stég, reklám-, cég-

, címtábla, üvegház, szélgenerátor, antenna és tartószerkezete, föld feletti tároló és tartály, légvezeték, közmű, nagynyomású gáz- és olajvezeték stb.) elhelyezése tilos a területen.

3.1.6.3. A birtok- és földrészlethatárok terepi megjelölésére csak a térségben hagyományos alkalmazott építőanyagok használhatóak fel.

3.1.6.4. A természetvédelmi területen burkolt utak nem létesíthetők.

3.1.6.5. Új földutak nem létesíthetők a védett természeti területen, kivéve, ha természetvédelmi céllal, a természetvédelmi kezelő hozzájárulásával, kedvezőtlenebb helyen lévő út kiváltása érdekében, annak egyidejű felhagyása mellett létesülnek.

3.1.6.6. Tilos az állandó (napi fél óránál hosszabb ideig vagy rendszeresen világító) fényforrás üzemeltetése, kivéve a kutatási célú fénycsapdázást.

3.1.6.7. A területhasználó köteles az inváziós növények megtelepedését, terjedését megakadályozni és a már meglévő állományokat kiirtani. A keskenylevelű ezüstfa irtását megelőzően e tevékenységet az igazgatósággal egyeztetni kell.

3.1.6.8. Jól sarjadó, inváziós fajok egyedeinek, illetve állományainak kivágása csak úgy történhet meg, ha az újrasarjadás ellen elő- vagy utókezeléssel aktív védekezés (törzsfuratokon keresztül történő vegyszer bejuttatás, vegyszeres metszlapkezelés) történik.

3.1.6.9. Felszín alatti vizek mezőgazdasági célra, illetve rekreációs rendeltetésű víztér vízutánpótlására nem vehetők igénybe.

3.1.6.10. Tilos napnyugtától napkelteig a géppel való mezőgazdasági munkavégzés. Kivételt képez az ingatlan-nyilvántartásban szereplő utak és e rendelet hatálybalépését megelőzően üzembe helyezett, öntözési célú vízkivételt szolgáló gépek használata, amennyiben az öntözési időszakban, vízjogi engedély alapján történik.

3.1.6.11. Technikai sportok nem végezhetők a területen.

3.1.6.12. A terület feletti légtérben tilos a repülőgépes növényvédelem és tápanyag-utánpótlás.

3.1.6.13. Tilos a tűzgyújtás, a természetvédelmi kezelésért felelős szerv által jóváhagyott természetvédelmi célú kezelés érdekében végzett tűzgyújtás kivételével.

3.1.6.14. Az elhagyott hulladék rendszeres gyűjtéséről a tulajdonosnak gondoskodni kell.

3.1.6.15. Tilos építőanyag tárolása a területen.

3.1.6.16. Tilos szalma- és szénakazal elhelyezése, valamint a nád depózása bárhol a területen.

3.1.6.17. Tilos vadföld, vaditató létesítése, valamint a mesterséges vadkibocsátás és zárttéri vadtartás.

3.1.6.18. Apróvadnevelő és -kibocsátóhely létesítése tilos.

3.1.6.19. A nappali vadszámlálás a védett természeti területen március 1. és július 31. között csak az ingatlan-nyilvántartás szerinti utakról történhet.

3.1.6.20. Az éjszakai vadszámlálás az igazgatósággal folytatott előzetes egyeztetést követően történhet.

3.1.6.21. A vaddisznó-állományt a terület természetes vadeltartó képességének a körzeti vadgazdálkodási tervben meghatározott szintjére kell visszaszorítani.

3.1.6.22. A téli társas vadászatok esetén a vadászat megkezdése előtt legalább 48 órával egyeztetni kell az igazgatósággal (az illetékes természetvédelmi őrrrel).

3.1.6.23. A vadászat során keletkezett hulladékot, lőszerhüvelyt a vadászat befejeztével össze kell gyűjteni, és el kell szállítani a területről.

3.1.7. Természetvédelmi infrastruktúra

A terület hatósági tájékoztató táblával történő megjelölését a tábláknak a terület határa és a területre bevezető utak találkozásánál történő kihelyezésével végzi el az igazgatóság.

3.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Gyep (rét és legelő) művelési ágú területek kezelése

3.2.1.1. A gyepterület művelési ágú ingatlanok művelési ágának megváltoztatása csak abban az esetben engedélyezhető, ha a művelésiág-váltás az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérését szolgálja.

3.2.1.2. Tilos a gyepterületek művelés alóli kivonása, valamint más célú hasznosítása, kivéve a természetvédelmi érdekből, engedéllyel és az igazgatósággal egyeztetett más célú hasznosítást.

3.2.1.3. A gyepterületek legeltetési használatára kell törekedni, amelyet legelőterületen kiegészíthet az inváziós növényfajok elleni védekezést szolgáló tisztítókaszálás.

3.2.1.4. A gyepterületek legeltetési használata során törekedni kell a szarvasmarhával történő legeltetésre.

3.2.1.5. Az inváziós növényfajoknak a területről való eltávolítását szolgáló engedélyezett, az igazgatósággal előzetesen egyeztetett növényvédőszer felhasználás kivételével a területen tilos növényvédőszer alkalmazása.

3.2.1.6. Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok ürülékéből származhat, trágya kiszórása tilos.

3.2.1.7. Legeltetés 0,2-1 állategység/hektár legeltetési nyomással, március 15. és november 30. között külön engedély nélkül az igazgatósággal egyeztetve, december 1. és március 14. között hatósági engedéllyel történhet.

3.2.1.8. Szakaszolt legeltetés lehetséges. Az egyes szakaszok kiterjedését, határait és a szakaszok legeltetési idejét az igazgatósággal előzetesen egyeztetni kell.

3.2.1.9. A legeltetett jászágállomány számára kialakított időszakos szállásokon kiegészítő takarmány (pl. silókazal stb.) elhelyezése tilos.

3.2.1.10. A legelő állatok itató- és pihenőhelyeit az igazgatósággal előzetesen egyeztetni kell.

3.2.1.11. Felületés és gyepterület tisztítás tilos kivéve, ha az az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében (például rontott gyepek helyén természetes növénytakarmány rekonstrukciója érdekében vagy a külső zavaró hatások ellen védő sövények létesítése során), az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon történik.

3.2.1.12. A gyepek öntözése tilos kivéve, ha az az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzés elérése érdekében, az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon történik.

3.2.1.13. Gyepterületek égetése tilos, kivéve ha az az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzés elérése érdekében (például túlzottan felhalmozódott fűvar eltávolítása érdekében), az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon végzett eseti, nem rendszeres égetést.

3.2.1.14. Mechanikai jellegű ápolási munkák (fogasolás, tárcsázás, hengerezés) végzése tilos, kivéve ha az az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében, az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon (például természetes gyepek rekonstrukciója során) történik.

3.2.1.15. Gyepeken gépjárművel közlekedni tilos. A korlátozás nem vonatkozik az engedélyezett tevékenységet végző mezőgazdasági gépekre.

3.2.1.16. Égő gyepeken, amennyiben a tűz nem fenyeget közvetlenül emberéletet, épületet, nagyértékű mezőgazdasági létesítményt vagy több hektáros kiterjedésű erdőterületet, tilos a tűz terjedése ellen szántással, tárcsázással, a gyepek felszaggatásával, illetve vegyszer kijuttatással védekezni.

3.2.1.17. A gyepeken június 20. után kezdhető meg a kaszálás.

3.2.1.18. Dobkasz használata tilos.

3.2.1.19. Kaszálás során legalább 8 cm-es fűtarlót kell visszahagyni.

3.2.1.20. Kaszálásnaként a terület 5-10%-át kaszátlanul kell hagyni. A kaszálás tervezett megkezdése előtt 5 nappal értesíteni kell az igazgatóságot. A kaszátlanul hagyandó

területeket a helyszínen az igazgatóság képviselője jelöli ki. A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálatlanul hagyott foltokat tilos olyan módon kijelölni, hogy abban inváziós növény állománya legyen.

3.2.1.21. Tisztítókaszálás, száruzás szeptember 1. után kezdhető meg. Ez alól az inváziós növényfajok állományait érintő kaszálás és száruzás képez kivételt, amelynek legkorábbi időpontja június 20.

3.2.1.22. Legelőterület tisztítókaszálása, száruzása egy gazdasági évben nem lehet nagyobb a legelőterület 50%-ánál, azonban az egyöntetűen inváziós növényfajokkal fertőzött legelőterületen a tisztítókaszálás és száruzás területi kiterjedése nem áll korlátozás alatt.

3.2.1.23. Legelőterületen a tisztítókaszálást és száruzást úgy kell végezni, hogy az őshonos legelőgyomokkal terhelt területrészek se haladja meg a kaszált, száruzott terület aránya e területrészek 50%-át.

3.2.1.24. Talaj meghajtású rendsodró, rendelkező használata tilos.

3.2.1.25. Kaszálás, tisztítókaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező.

3.2.1.26. Gyepterületen a kaszálást követő 30 napon túl tilos a levágott növényi anyag tárolása.

3.2.1.27. Kaszálás vizes vagy nedves talajon tilos.

3.2.2. Nádas művelési ágú területek kezelése

3.2.2.1. A nádvágás az igazgatósággal előzetesen egyeztetett időpontban, helyen és módon történhet.

3.2.2.2. Tilos a nádvágás és egyéb vízinvázió irtása és kiszállítása február 15. és október 15. között.

3.2.2.3. Náddepónáló hely nem létesíthető, a meglévő náddepó helyeket a kezelési terv hatálybalépését követő 1 éven belül meg kell szüntetnie a területhasználónak.

3.2.2.4. Tilos a lábon álló nád égetése. A vágási törmelék égetésének helyszínét előzetesen egyeztetni kell az igazgatósággal.

3.2.2.5. A nádaratás megkezdése előtt 48 órával értesíteni kell az igazgatóságot.

3.2.2.6. A nádaratást végzőnek, a nád aratásához, a rendelkezésére álló nádvágó gépek közül mindig a talaj adottságainak megfelelő gépet kell alkalmazni.

3.2.2.7. A nád kötözéséhez a természetes, gyorsan lebomló anyagokból készített kötözőanyagot kell használni.

3.2.2.8. A nádaratást végzőnek a nádvágó- és szállítógépeket olyan műszaki állapotban kell tartania, hogy elkerülhető legyen a műszaki meghibásodás, és az ebből eredő olajszivárgás. Amennyiben az olajszivárgás mégis bekövetkezik, a használó haladéktalanul köteles a kifolyt olajat fűrészpórral felitatni és a területéről elszállítani. A szennyeződés tényét a használó köteles az igazgatóságnak és a környezetvédelmi hatóságnak haladéktalanul bejelenteni.

3.2.2.9. A nádaratást végzőnek, a területéről történő nádkiszállítást legkésőbb minden év február 28-áig be kell fejeznie, a nádaratás befejezéséről az igazgatóságot tájékoztatnia kell.

3.2.2.10. A nádasok területének 20-40%-án a nádat - évente ugyanazon helyen - lábon kell hagyni az igazgatóság lehatárolása alapján. A learatatlan mozaikokat tömbösen és nem sávosan kell kialakítani. A fennhagyott mozaikok felét 5 évben egyszer, másik felét 10 évben egyszer le kell aratni, ekkor új helyet kell a mozaiknak kijelölni.

3.2.3. Művelés alól kivett területek kezelése

3.2.3.1. Hatályos vízjogi üzemelési engedéllyel rendelkező csatorna fenntartási munkálatainak (kotrás, iszapolás, kaszálás stb.) megkezdése előtt legalább 5 nappal az üzemeltetőnek tájékoztatnia kell az igazgatóságot az elvégzendő fenntartási tevékenységek helyéről és idejéről.

3.2.3.2. A csatornák vízjogi létesítési engedélyben meghatározott szelvényének bővítése tilos.

3.2.3.3. E rendelet hatálybalépését követő 1 éven belül a vízügyi hatóságnak a területen áthaladó csatornák vízjogi üzemeltetési engedélyeit felül kell vizsgálnia.

3.2.3.4. A tervezési területen áthaladó út karbantartása csak az igazgatósággal folytatott előzetes egyeztetést követően történhet. Az utak karbantartáshoz építési-bontási törmelék csak abban az esetben használható fel, ha az kizárólag válogatott, aprított és homogén inert hulladékot tartalmaz és azt a természetvédelmi kezelésért felelős szerv jóváhagyta.

2. Jászszentlászlói Kalmár-erdő természetvédelmi terület

Melléklet a 16/2005. (VII. 14.) KvVM rendelethez

A Jászszentlászlói Kalmár-erdő természetvédelmi kezelési terve 2005-2014

1. Gyakorlati természetvédelmi célkitűzések

- Védje és hosszú távon tartsa fent a Magyarország nemzetközi viszonylatban is egyedülálló természeti értékét jelentő bugaci nőszőfű (*Epipactis bugacensis* Robatsch) helyi populációját.
- A tájidegen erdőállományok (akácusok, nemes nyárasok) átalakítása a termőhelynek megfelelő, őshonos fafajokból álló erdőállományokká.
- Biztosítsa a bugaci nőszőfű populációjának és más kísérő védett fajok populációinak gyarapodását.
- Tegye lehetővé a terület célirányos - a helyes természetvédelmi kezelését segítő és monitorozó - kutatását.

2. Természetvédelmi stratégiák

- A terület jellemző élőhelyei további romlásának megakadályozása.
- A terület degradálódott élőhelyeinek rehabilitációja.
- A területen mintaszerű és kizárólag természetvédelmi célokat szolgáló, a bugaci nőszőfű helyi populációjának fenntartását és gyarapodását célzó erdőkezelés, valamint fenntartás folytatható.
- A terület mentesítése a véghasználati kötelezettség alól.
- A hazai fafajok természetes felújulásának elősegítése.
- El kell érni, hogy a területen levő erdők fafaj korosztály megoszlása hosszú távon változatos legyen.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A természetvédelmi kezelési módokra, korlátozásokra, tilalmakra vonatkozó előírásokat - a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 30/2001. (XII. 28.) KöM rendelet 2. § (2) bekezdés c) pontjában, illetve mellékletének 7. pontjában meghatározottak szerint - a 3.1 és 3.2 fejezet tartalmazza.

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Vadgazdálkodás

- A területen intenzív vadgazdálkodás nem folytatható.
- A területen csak a tájra jellemző, őshonos vadfajok tarthatók fenn.
- A vadállományt a természetes vadeltartó képességnek megfelelő, előírt szinten kell tartani, a nagyvad létszámot a terület vadeltartó képességének megfelelő, előírt vadlétszámra kell csökkenteni.
- A területen vadat vonzó létesítményt (sózó, szóró, itató) elhelyezni tilos.
- Túraskár észlelése esetén az erdőszegélybe magasles elhelyezése engedélyezhető.

- A területen bármilyen vadfaj mesterséges kibocsátása tilos.

3.1.2. Közlekedés

A területen gépjárművel csak a meglévő utakon és nyiladékokon lehet közlekedni.

3.1.3. Építési tevékenység

A védelemre tervezett területen semmilyen - természetvédelmi célkitűzés megvalósítását akadályozó - létesítmény (épület, egyéb építmény, elektromos távvezeték stb.) nem helyezhető el.

3.1.4. Oktatás, bemutatás, látogatás

A területen - kizárólag az Igazgatóság mint vagyionkezelő külön engedélyével - a természetvédelmi őr, vagy a témában illetékes szakfelügyelő vezetésével szervezett túrákon ismerhetik meg a látogatók és természetvédelemi oktatásban részt vevők a természeti értékeket.

3.1.5. Ipari, bányászati tevékenység

A védett területen ipari és bányászati tevékenység tilos.

3.1.6. Hulladékgyűjtés

A területen hulladéklerakót tilos létesíteni. A területen található illegális szemétkerakókat fel kell számolni és a szemetet rendszeresen össze kell gyűjteni.

3.2. Művelési ághoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Erdők kezelése

- A területéről a tájidegen fafajok egyedeit el kell távolítani.

- Bármilyen okból történő fakitermelés csak a vegetációs időszakon kívül (októbertől márciusig) történhet.

- A fás vegetáció változatos fafaj korosztálya biztosítása érdekében célszerűen 0,3-0,5 ha-os felületen alkalmazott miktotarvágásos módszer alkalmazása szükséges, átlagosan 10 évenkénti (erdőtervezési ciklusonkénti) visszatéréssel.

- A hazai fafajok egyedeinek pótlását a kívánatos záródás (70-80%) biztosítása érdekében kizárólag a termőhelynek megfelelő őshonos hazai szaporítóanyaggal egyedi, gödrös ültetéssel vagy sarjadztatással kell elvégezni.

- A kezelési és fenntartási munkák során a cserje- és gyepszintet kímélni kell.

- A cserjeszint összes borítása nem haladhatja meg a 20%-ot.

- Őshonos fafajú állományokban egészségügyi használat csak és kizárólagosan járványveszély elhárításakor és havária (tűzkár) esetén végezhető.

- Az erdőt ért súlyos károsodás (pl. tűzkár) esetén a felújítást csak a termőhelynek megfelelő őshonos fafajokkal, talaj-előkészítés nélkül vagy részleges talaj-előkészítéssel lehet elvégezni. Amennyiben az erdőt ért súlyos károsodás következtében a sarjról történő felújítás nem lehetséges, a részleges talaj-előkészítéses felújítás előtt minimum 2 vegetációs időszakot várni kell a védett és fokozottan védett növényfajok esetleges regenerálódása, illetve megjelenése érdekében, mely esetben a felújítást a védett és fokozottan védett növények termőhelyén az aljnövényzet teljes körű kíméletével lehet csak végezni (pl. gödrös ültetéssel).

3. Körös-éri Tájvédelmi Körzet

2. melléklet a 146/2012. (XII. 27.) VM rendelethez

A Körös-éri Tájvédelmi Körzet természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A Körös-ér mentén és a Dorozsma-Majsai-homokhát déli részén található, kiemelkedő táji és természeti értékekkel rendelkező táj megőrzése.

1.2. A természetes és természet szerű vízpartok, semlyékek, gyepek, mocsarak, nádasok, szabad vízfelületek és erdők mozaikjának megőrzése.

1.3. A természetes és természetközeli életközösségek, köztük különösen a gyepes és vizes élőhelyek életközösségeinek (beleértve a közösségi jelentőségű élőhelytípusokat és fajokat) megőrzése.

1.4. A kritikusan veszélyeztetett, a világon egyedülállóan csak a Körös-ér menti térségben előforduló délvidéki földikutya [*Nannospalax (leucodon) montanosyrmiensis*] populációinak védelme és megerősítése élőhelyfejlesztéssel, új gyepek létrehozásával.

1.5. A fokozottan védett egyhajúvirág (*Bulbocodium vernum*) legnagyobb hazai állományának védelme, növelése élőhelyfejlesztéssel.

1.6. A területen előforduló védett növényfajok [köztük különösen a tartós szegfű (*Dianthus diutinus*), homoki kikerics (*Colchicum arenarium*), mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*), bugaci nőszőfű (*Epipactis bugacensis*), egyhajúvirág (*Bulbocodium vernum*), tarka sáfrány (*Crocus reticulatus*), kiséfű (*Cirsium brachycephalum*), homoki nőszirm (*Iris arenaria*), tarka nőszirm (*Iris variegata*), szibériai nőszirm (*Iris sibirica*), Borbás-nőszőfű (*Epipactis atrorubens* ssp. *borbasi*), pókbangó (*Ophrys sphegodes*), vitézvirág (*Anacamptis pyramidalis*), kormos csáté (*Schoenus nigricans*), fehér májvirág (*Parnassia palustris*), Jávorka-fényperje (*Koeleria javorkae*), homoki fátyolvirág (*Gypsophila fastigiata* ssp. *arenaria*), kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*), fehér tündérrózsa (*Nymphaea alba*), vitéz kosbor (*Orchis militaris*), homoki bakszakáll (*Tragopogon floccosus*), tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), sulyom (*Trapa natans*), rucaöröm (*Salvinia natans*)] és védett állatfajok [köztük különösen a kék futrinka (*Carabus violaceus rakosiensis*), arany pettyes bábrabló (*Calosoma maderae auropunctatum*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), homoki gyalogcincér (*Dorcadion decipiens*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), óriás-törösdarázs (*Megascolia maculata*), réticsík (*Misgurnus fossilis*), mocsári béka (*Rana arvalis*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), dunai göte (*Triturus dobrogicus*), homoki gyík (*Podarcis taurica*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), bölömbika (*Botaurus stellaris*), törpegém (*Ixobrychus minutus*), cigányréce (*Aythya nyroca*), pettyes vízicsibe (*Porzana porzana*), kis vízicsibe (*Porzana parva*), barna rétihéja (*Circus aeruginosus*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*), piros lábú cankó (*Tringa totanus*), gólyatöcs (*Himantopus himantopus*), gyurgyalag (*Merops apiaster*), szalakóta (*Coracias garrulus*), fattyú szerkő (*Chlidonias hybrida*), kékbegy (*Luscinia svecica*), fülemülesítke (*Acrocephalus melanopogon*), vidra (*Lutra lutra*), délvidéki földikutya (*Nannospalax (leucodon) montanosyrmiensis*)] megóvása, állományuk fenntartása, életfeltételeik biztosítása.

1.7. Folytonos ökológiai kapcsolat biztosítása a határon túl létrehozott és létrehozandó védett természeti területekkel, valamint a határon is átnyúló hatású, nemzetközi jelentőségű természetvédelmi tevékenység ellátása.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A terület természetközeli állapotú fátlan élőhelyeinek megőrzése, fenntartása.

2.2. A vizes élőhelyek és élőviláguk fenntartása érdekében a természetes állapotnak megfelelő vízháztartás és vízjárás biztosítása, a vízvezetések kedvezőtlen hatásának mérséklése vagy felszámolása.

2.3. A természetkímélő gyepgazdálkodás biztosítása.

2.4. A természetközeli erdő és erdősztyepp maradványok megőrzése.

2.5. Az inváziós lágymű- és fásszárú növényállományok visszaszorítása, felszámolása.

2.6. Az egyes területi egységek bemutatását, az ökoturisztikai igények kielégítését szolgáló természetvédelmi infrastruktúra fenntartása.

2.7. A terület botanikai és zoológiai értékeinek teljes körű feltárása, természetvédelmi helyzetük folyamatos figyelemmel kísérése és dokumentálása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

Tilos a terület természetes formakincsének (szikpadkák, homokbuckák, semlyékek) megváltoztatása, roncsolása.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

a) A gyepterületeket elsősorban legeltetéssel kell hasznosítani olyan, az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzéseknek megfelelő legeltetési rend alkalmazásával, amely biztosítja a mozaikos élőhelyszerkezetet. A nyílt homokpusztagyepék legeltetése és kaszálása csak a 3.1.3. pont b) alpontban foglalt esetben engedélyezhető.

b) A terület gyepein, vizes élőhelyein és erdeiben a növényvédő szerek alkalmazása az inváziós növényfajok hatásági engedéllyel történő irtásának kivételével tilos.

c) A nyílt és félig nyílt homoki gyepeken és azok nyáras-borókásokkal alkotott élőhely együttesein, valamint a tölgyes-erdőssztyepp területeken kizárólag az élőhelyek megőrzését biztosító természetvédelmi kezelés végezhető és csak ezt szolgáló tevékenység engedélyezhető.

d) A nyílt és félig nyílt homoki gyepek és azok nyáras-borókásokkal alkotott élőhelyegyüttese, valamint a tölgyes-erdőssztyepp területek elhelyezkedéséről a Tájvédelmi Körzet természetvédelmi kezeléséért felelős Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) e rendelet hatályba lépését követően egy hónapon belül, a továbbiakban pedig szükség szerint tájékoztatja az érintett tulajdonosokat, földhasználókat és a természetvédelmi hatóságot.

e) A tisztásokat meg kell őrizni.

3.1.3. Fajok védelme

a) A Kelebiai-halastavakon költő vízimadár közösség védelme érdekében a fényszórával történő vadászat a február 15. és szeptember 30. közötti időszakra nem engedélyezhető a tavak partvonalától számított 500 m szélességű területen belül. A megjelölt időszakban és területen az éjszakai vadszámlálás tilos.

b) A gyepek záródását nem tűrő, védett és fokozottan védett növényfajok érdekében az élőhelyükön minden évben keletkező biomasszának egy részét kaszálással vagy legeltetéssel, vagy a körülményektől függően ezek együttes alkalmazásával az élőhelyeik állapotának javítása érdekében el kell távolítani.

c) A földikutya populációk védelme érdekében élőhelyükön - különösen a Kelebia külterületén található Bácsboristai-legelő és Kelebiai-halastavak területegységben - talajbolygatással járó tevékenység nem folytatható. Gyepesítések révén a földikutya élőhelyek kiterjedésének növelését, egymástól elszigetelt állományaik kapcsolatát helyre kell állítani.

d) A b) és c) alpontban szereplő előírásokkal érintett területek elhelyezkedéséről az igazgatóság rendszeresen, de legalább évente tájékoztatja az érintett tulajdonosokat, földhasználókat.

3.1.4. Táj, kultúrtörténeti értékek

a) A védett régészeti lelőhelyeken a kultúrtörténeti értékek védelme érdekében a talaj mechanikai bolygatása nem lehet mélyebb 25 cm-nél.

b) A kunhalmokon a talaj mechanikai bolygatása tilos.

3.1.5. Látogatás

a) A Nagy-Széksóstó területegység szabadon látogatható. A rekreációban betöltött szerepét fenn kell tartani.

b) Szabadon látogatható a Bácsboristai legelő, Bogárzó, Kelebiai-halastavak és erdők, Kissori-semlyék, Madarász-tó, Öttömösi baromjárás területegység.

c) Az Ásotthalmi láprét, Csipak-semlyék, Emlékerdő, Átokházi-tőzezbánya, Rivó-erdő és semlyék, Tanaszi-semlyék terület egység oktatási célból csak csoportosan, az igazgatóság által biztosított szakvezető jelenlétében látogatható. Egyéb célból történő látogatás esetén az Ásotthalmi láprét és Emlékerdő terület egység esetében az igazgatóságot előzetesen értesíteni kell.

d) A Kelebiai-halastavak és erdők terület egység vízfelszínein turisztikai tevékenység nem folytatható.

3.1.6. Kutatások, vizsgálat

a) A fokozottan védett növény- és állatfajok állományát az igazgatóságnak rendszeresen fel kell mérnie.

b) Az igazgatóságnak folyamatosan nyomon kell követnie a legveszélyesebb inváziós, élőhely-átalakításra képes fajok [nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), zöld juhar (*Acer negundo*), amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), keskenylevelű ezüsthfa (*Elaeagnus angustifolia*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), és amerikai aranyvessző (*Solidago gigantea*, *S. canadensis*)] állományait.

3.1.7. Terület- és földhasználat

a) A területen új burkolt út nem létesíthető, a meglévők nem szélesíthetők.

b) Új földút csak természetvédelmi céllal, természetvédelmi szempontból kedvezőtlenebb helyen lévő út kiváltása érdekében, ez utóbbi egyidejű felhagyása mellett létesíthető.

c) Szántó és erdő létesítése tilos.

d) Termőföld művelés alóli végleges kivonása, végleges más célú hasznosítása csak a természetvédelmi kezelés részeként, az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében engedélyezhető.

e) A területen új építési telket kialakítani, beépítésre szánt területet kijelölni tilos. Beépítésre a meglévő tanyahelyeket lehet igénybe venni.

f) Bányászati tevékenység, anyagnyerés tilos a területen. A tilalom alól kivételt képez az olyan geofizikai mérési módszerek alkalmazása, amelyek nem járnak a felszíni talajrétegek bolygatásával, továbbá az e rendelet hatálybalépését megelőzően kiadott szénhidrogén-kutatási engedélyben szereplő tevékenységek, valamint az e rendelet hatálybalépését megelőzően fektetett szénhidrogén védneű bányatelkek bányászati tevékenységgel összefüggő jogszerű használata. A kivételként felsorolt tevékenységek csak a terület táji és természeti értékeinek (különös tekintettel az élőhelyekre és azok életközösségeire, továbbá a területen található védett növény- és állatfajokra) veszélyeztetése, károsítása nélkül valósíthatók meg.

g) Halastó, horgásztó, rekreációs víztér és az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzéseknek nem megfelelő - így különösen kizárólag öntözési célú - víztározó létesítése tilos.

h) Vízfolyás vagy állóvíz halászati vízterületté nyilvánítása, nyilvántartott halászati vízterület kiterjedésének bővítése csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban lehetséges.

i) Nem őshonos vadászható vadfaj spontán betelepülése esetén annak felszámolásáról, a területről való eltávolításáról a vadászatra jogosult köteles gondoskodni.

j) Mesterséges vadkibocsátás (kivéve fogoly), zárttéri vadtartás, apróvadnevelő és apróvadkibocsátóhely, vaditató létesítése tilos. Egyéb vadászati létesítmény csak engedéllyel és az engedélyes által az igazgatóság legkésőbb a létesítést megelőző 5. napig történő tájékoztatásával helyezhető el, alakítható ki.

k) Vadföld nem létesíthető a területen, kivéve, ha az az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében (többek között természetvédelmi szempontból kedvezőtlenebb helyen lévő vadföld kiváltása érdekében) történik.

l) Természetes növénytársulás állományában szóró létesítése vagy meglévő szóró fenntartása csak abban az esetben engedélyezhető, ha az természetvédelmi célt - vadállomány-apolást - szolgál. Engedélyezett új szóró elhelyezése, kialakítása az engedélyes által az igazgatóság legkésőbb a létesítést megelőző 5. napig történő tájékoztatásával történhet.

m) Természetes mederben összegyülekező felszíni vizek, továbbá felszín alatti vizek mezőgazdasági célra (öntözés) vagy rekreációs rendeltetésű víztér vízutánpótlása céljából nem vehetők igénybe. A tilalom alól kivételt képez a kifejezetten aszálykár elhárítása céljából végzett öntözés, amelynek során a vízkivétel nem veszélyeztetheti a felszíni víztest, illetve a vízkivétellel érintett térség élővilága ökológiai vízigényének biztosítását. Kivételt képez továbbá a felépítménnyel rendelkező ingatlanrészen engedéllyel kialakított kertek öntözési és egyéb vízigényét kielégítő, évi 500 m³-nél kisebb vízfelhasználású kutakból történő, a hatályos vízjogi használatbavételi engedély előírásainak megfelelő vízkivétel.

n) A rét/legelő, nád, erdő, vízállás és mocsár területeken jelentkező felszíni vizeknek és a talajvíznek a terep természetes domborzati adottságaiból adódó természetes lefolyás mértékét, illetve ütemét meghaladó, mesterséges elvezetése tilos.

o) A növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű szerekkel lehet végezni.

p) A természetbeni állapot szerinti gyep, nádas és mocsár területeken talajerő-utánpótlást csak az ott legelő állatok által elhullajtott trágya képezhet.

q) A területen tilos új légvezeték kialakítani, a már meglévő légvezetékek földben történő vezetésére kell törekedni.

r) Új közmű létesítésekor a közművezeték a földfelszín alatt kell vezetni az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések figyelembevételével.

s) A területen átvezetett gáz- és olajvezeték üzemzerű működtetésével, fenntartásával és fejlesztésével járó tevékenységet a védett természeti terület legkisebb mértékű zavarásával szabad végezni. Talajbolygatással járó tevékenység nem végezhető vizes, nedves talajállapot mellett, valamint március 15. és július 15. között, kivéve a gáz- és olajvezeték működtetése következtében bekövetkező havária elhárítása érdekében végzett tevékenységet. Gyep és vizes élőhely talajának mechanikai mozgatása során a talaj gyökérrel átszőtt felső 25 cm-es rétegét (gyeptégla) úgy kell kiásni és ideiglenesen elhelyezni, hogy az a munkálatok befejezése után korábbi helyére kerüljön vissza, a gyepstruktúra helyreállítását biztosítandó. A kiásott talajt úgy kell elhelyezni, hogy az a gyep és vizes élőhely talajbolygatással nem érintett állományát közvetlenül ne károsítsa.

t) A területnek csak ruderalis növényzetű, vagy inváziós növényekkel fertőzött, vagy szántóföldi művelés alatt álló területrészein alakítható ki haszonállatok időszakos pihentetésére szolgáló állás az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon.

u) A területen tilos reklámtáblákat elhelyezni.

v) Szántó, rét/legelő hasznosítású területen napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.

w) Technikai sporttevékenység nem végezhető a területen.

x) Éjszakai horgászat csak a június 30-tól február 15-ig terjedő időszakban lehetséges.

3.2. Művelési ághoz vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú területek kezelése

a) Istálló- és műtrágyázás maximum 90 kg/ha/év N-hatóanyagtartalommal lehetséges.

b) Felhagyott szántókon sarjúkaszállást a felhagyást követő első 5 évben kell végezni.

c) Az e rendelet hatálybalépését megelőző három évben szántóként nem hasznosított, visszagyepesedő, de az ingatlan-nyilvántartásban szántóként szereplő területek újra nem

törhető fel, művelési águkat a természetbeni állapothoz kell igazítani, hasznosításuk a 3.2.2. pontban foglaltak szerint lehetséges.

d) A tarló és szalma égetése tilos.

e) A mélyszántás tilos, amely alól kivételt képez a lucernatelepítés talaj-előkészítése (legfeljebb 35 cm mélységig).

f) Energianövények telepítése, termesztése tilos.

g) Vizekre és vízben élő szervezetekre veszélyes vagy közepesen veszélyes vegyszerek felhasználása tilos.

h) Szántóterületen trágya legfeljebb hat hétig tárolható.

3.2.2. Gyep (rét és legelő) művelési ágú területek kezelése

a) Gyepeken gépjárművel közlekedni tilos. A tilalom nem vonatkozik a természetvédelmi kezelés és - a külterületi főcsatorna parti sávján - a vízgazdálkodási alapfeladatok ellátása érdekében történő gépjárműhasználatra, valamint a jogszerű gazdálkodási tevékenység keretében, engedélyezett tevékenységet végző hivatásos vadász gépjárműhasználatára, továbbá a természetvédelmi kezelés, valamint a jogszerű gazdálkodási tevékenység keretében végzett mezőgazdasáigépjárműhasználatra.

b) Növényvédő szerek felhasználása nem engedélyezhető, kivéve, ha az kifejezetten természetvédelmi céllal, különösen a nem őshonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok elleni védekezés során történik a 3.1.7. pont o) alpontban meghatározott feltételekkel.

c) Felülvetés és gyepfeltörés nem engedélyezhető, kivéve, ha az kifejezetten természetvédelmi céllal történik. Az engedélyesnek legkésőbb a tevékenység tervezett időpontját megelőző 5. napig tájékoztatnia kell az igazgatóságot.

d) Mechanikai jellegű ápolási munkák (fogcsolás, tárcsázás, hengerezés) végzése tilos, kivéve, ha természetvédelmi céllal (különösen természetes gyepek rekonstrukciója során) történik. Az engedélyesnek legkésőbb a tevékenység tervezett időpontját megelőző 5. napig tájékoztatnia kell az igazgatóságot.

e) Gyepeken tűzpázták létesítése és a meglévők fenntartása tilos.

f) Égő gyepen - ha a tűz nem fenyeget közvetlenül emberéletet, épületet, nagy értékű mezőgazdasági létesítményt vagy több hektáros kiterjedésű erdőterületet - tilos a tűz terjedése ellen szántással, tárcsázással, a gyepek felszaggatásával vagy vegyszer kijuttatással védekezni.

g) Gyepterületek égetése tilos, kivéve a természetvédelmi céllal (különösen túlzottan felhalmozódott fűavar eltávolítása érdekében) végzett eseti, nem rendszeres égetést.

h) Legeltetni szarvasmarhafélékkel (kivéve jak), juhokkal, lófélékkel lehet.

i) Szikes rét, szikes mocsár, mocsárrét, láprét, magassásos és mocsár juhokkal történő legeltetése nem engedélyezhető.

j) Pányvás szarvasmarha-legeltetés legalább 10 méter hosszú kötéllel lehetséges. A pányvázott helyszínt naponta változtatni kell.

k) A tisztítókaszálás legkorábbi kezdő időpontja szeptember 1.

l) A homoki gyepek, felhagyott szántókon (1-10 év között) kialakult gyepek, mézpázsitos gyepek esetében csak június 15. utáni kaszálás engedélyezhető.

m) A mocsárrétek és szikes rétek, szikes mocsarak esetében csak július 1. utáni kaszálás engedélyezhető.

n) Talaj meghajtású rendsodró, rendkezelő használata tilos.

o) A dobkasza egyéb, nem földön csúszó kaszátípusokkal történő kiváltására kell törekedni.

p) Gépi kaszálás vagy tisztítókaszálás során vadriasztó láncot kell használni.

q) Gépi kaszálás vagy tisztítókaszálás vizes/nedves talajon tilos.

r) A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni.

s) Tisztítókaszásonként a kaszálásra kijelölt terület 5-20%-át változó helyen kaszálatlanul kell hagyni. A kaszálatlanul hagyandó területet az igazgatóság szakvéleményének figyelembevételével a természetvédelmi hatóság a kaszálásra vonatkozó engedélyben jelöli ki. A kaszálatlanul hagyott területeket úgy kell kijelölni, hogy abban inváziós növény állománya ne legyen.

t) Kaszáláskor és tisztítókaszáláskor legalább 8 cm-es fűtarlót kell hagyni.

3.2.3. Nádas művelési ágú és természetben nádas területek kezelése

a) Nádvágás (nádatartás) a november 1-jétől február 15-ig tartó időszakban végezhető. A nádvágás befejezését be kell jelenteni az igazgatóságnak.

b) A nádatartás helyszínéről történő nádkiszállítást legkésőbb február 28-ig be kell fejezni.

c) A nádatartási engedélykérelemben megjelölt nádatartással hasznosítandó területen a természetvédelmi hatóság az igazgatóság szakvéleményének figyelembevételével a nádatartással hasznosítandó terület legalább 20%-ára kiterjedően meghatározza azokat a részterületeket, ahol tömbös mozaikok kialakításával a nádat - a d) alpont figyelembevételével - lábon kell hagyni.

d) A c) alpont szerint fennhagyásra kijelölt területrészeken nádatartás kizárólag fásszárúakkal történő felverődésük esetén, az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében engedélyezhető.

e) A nádatartás tervezett megkezdése előtt legalább 48 órával értesíteni kell az igazgatóságot.

f) A nádatartás megkezdése előtti bejárásán az igazgatóság képviselője a gazdálkodóval közösen kijelöli a szállítási útvonalat, és - szükség szerint - egyeztetik ad) alpont szerinti nádatartás módját. Felázott gyepterületen szállítást nem végezhető, a szállítást fel kell függeszteni a felső talajréteg megszáradásáig.

g) Az igazgatóság minden évben vizsgálja és ellenőrzi a nádatartás hatását annak érdekében, hogy a nádatartással érintett területek elhelyezkedését és kiterjedését természetvédelmi szempontból indokolt esetekben változtatni lehessen.

h) Nádas és gyepterületen a nád deponálása és válogatása tilos.

i) A nádatartás megkönnyítése érdekében az érintett terület vízszintjének megváltoztatása tilos.

j) A nádtörmelék égetése tilos.

k) A nádatartást végző a nád aratásához a rendelkezésére álló nádvágó gépek közül a talajállapotnak (talajnedvességnek) megfelelő gépet, valamint természetes, gyorsan lebomló anyagokból készített kötöző anyagot köteles használni.

l) A nádatartást végzőnek a nádvágó és -szállító gépeket olyan műszaki állapotban kell tartania, hogy elkerülhető legyen a műszaki meghibásodás, és az ebből eredő olajszivárgás. Amennyiben az olajszivárgás mégis bekövetkezik, jégen történő aratás esetén köteles a használó a kifolyt olajat fűrészpórral felitatni és a területéről elszállítani. A szennyeződés tényét a használó köteles az igazgatóságnak és a természetvédelmi hatóságnak haladéktalanul bejelenteni.

3.2.4. Erdők kezelése

a) Természetes, természetszerű erdőtársulásban az egészségügyi termelést kerülni kell, ha az nem veszélyezteti az erdő hosszú távú fenntartását.

b) Természetes erdőben fahasználat kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célokkal, valamint a természetvédelmi rendeltetéssel összhangban végezhető.

c) Az őshonos fafajok sarjadztatására alkalmas állományokban a sarjadztatásos felújítási módot kell alkalmazni, szükség esetén kiegészítve a részleges talaj-előkészítéses erdőfelújítással. Sikertelen sarjadztatás esetén mesterséges felújítás megengedett. Az inváziós fásszárúak felújulását preventív beavatkozásokkal kell megakadályozni.

d) Nem sarjadztatható őshonos fafajú erdőállományban teljes talaj-előkészítéses erdőfelújítás csak abban az esetben végezhető, ha a részleges talaj-előkészítéssel végzett felújítási módszerek alkalmazása sikertelen erdőfelújítást eredményez.

e) Amennyiben természetes, természetszerű erdőállomány záródása természetes ökológiai folyamatok következményeként csökken, tilos a záródást mesterségesen, a természetes folyamatok ellenében növelni. Az erdő természetes záródáscsökkenését lehetővé kell tenni mindaddig, amíg a záródás nem csökken az m) alpontban meghatározottak szerint felülvizsgált erdőtervben előírt minimális érték alá.

f) Természetes, természetszerű erdőben és származékerdőben törekedni kell a biológiai sokféleséget növelő, természetes vagy természetszerű erdőszerkezet kialakítására.

g) Az erdőgazdálkodási tevékenység nem járhat a természetes gyepek állapotának időszakos rontásával sem.

h) A tűzpázták esetében az erdő tűz elleni védelmével kapcsolatos feltételek megteremtése során az erdőgazdálkodónak külön figyelmet kell fordítania az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok eltávolítására és megtelepedésének megakadályozására.

i) Az idegenhonos fafajú vagy idegenhonos fafajokkal elegyes állományokban hosszabb távon fokozatosan biztosítani kell az idegenhonos fafajok visszaszorítását és az állományok származék vagy természetszerű erdővé alakítását.

j) Az erdőtervben megjelölt vágásérettségi korban kell az idegenhonos fafajú erdőrézlet véghasználatát elvégezni, amely alól kivételt képezhet a természeti érték vagy ökológiai folyamat védelme érdekében fenntartott erdő.

k) Természetes, természetszerű erdőben az idegenhonos fásszárú növények eltávolítása kívánatos.

l) Az őshonos cserjések védelmét biztosítani kell, ezért a fakitermelések során állományaik megőrzése érdekében 10-30% területi arányban a cserjést meg kell hagyni. A meghagyandó cserjések kijelölésekor elsősorban legalább 5 cserjefajt tartalmazó cserjefoltok kijelölésére kell törekedni.

m) Az erdőgazdálkodásra vonatkozó további részletes előírásokat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 32. § (2) és (3) bekezdése alapján felülvizsgált érvényes erdőterv tartalmazza.

3.2.5. Halastó művelési ágú területek kezelése

a) Töltésoldalak növényzetének karbantartása kizárólag mechanikai úton történhet. A töltéskoronán vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes vegyszer is alkalmazható a 3.1.2. pont b) alpontban meghatározottak szerint.

b) Partvédelem csak természetes anyaggal végezhető. Nádtelepítés, nádpalló, rőzse használata megengedett.

c) Napnyugtától napkeltéig kizárólag őrzés és a 3.1.7. pont x) alpontban meghatározott tevékenység folytatható oly módon, hogy az ne járjon a tavakon éjszakázó madarak zavarásával.

d) Madárriasztás vízből, partszegélyi növényzetből és a gémtelpek 500 m-es körzetében tilos.

e) A feltöltést követően június 30-ig a halastavak vízszintje legfeljebb 20 cm-t ingadozhat.

f) Nem őshonos halfajok telepítése - az amur és a busa kivételével - tilos.

g) Gémtelep és egyéb fokozottan védett madárfaj fészkelő állományának zavarásával járó tevékenység nem folytatható. A jogellenes zavarás kiküszöbölése érdekében az igazgatóság kezdeményezése és szakvéleményének figyelembevételével a természetvédelmi hatóság a gátakon és töltéseken történő közlekedést - beleértve a gyalogos közlekedést is -, valamint a töltés karbantartását, a kaszálást és etetést szükség esetén korlátozhatja vagy megtilthatja.

h) A töltések kaszálása április 1. és május 31. között tilos, június hónapban egy alkalommal végezhető. Gémtelep 300 m-es körzetében április 1. és június 30. között tilos a töltés kaszálása.

i) Feltöltő csatornák tisztítása, fenntartási munkálatai (különösen a kaszálás, kotrás, nádvágás, iszapolás) kizárólag leengedett állapotban - kisvíznél - végezhető. A hínárkaszálást, nádvágást szükséges előnyben részesíteni a kotrással (beleértve a gyökérszárítás iszapolást is) szemben. A növényzet eltávolítása (hínárkaszálás, nádvágás) július 1. és február 28. között végezhető. Kotrásos karbantartás esetén elsősorban felszelvényű kotrást kell végezni, mely augusztus 1. és október 15. között történhet. Az érintetlenül hagyott oldalt leghamarabb két év múlva lehet megkotorni.

j) Vegyszert, kemikáliát tilos kijuttatni.

k) Szerves trágya évente maximum 30 kg/hektáronkénti nitrogén hatóanyag mennyiséggel juttatható a területre. A tó leeresztését megelőző egy hónapos időszakban istállótrágya nem alkalmazható.

l) Április 1. után halastó feltöltése - az ivadék előnevelő tavak kivételével - tilos.

m) A halgazdálkodási tevékenység folytatója január 31-ig tájékoztatja az igazgatóságot az ivadék előnevelő tavakként használni kívánt vízterek elhelyezkedéséről.

3.2.6. Művelés alól kivett területek kezelése

a) Új épület létesítése, meglévő épület felújítása csak a tájra hagyományosan jellemző módon, természetes építőanyagok felhasználásával, tájképvédelmi szempontok figyelembevételével történhet.

b) A területen lévő tanyaépületek és a velük egy alrészleten szereplő építmények elsősorban lakó- és mezőgazdálkodási, valamint a hagyományos tanyai életformához kötődő rendeltetésűek lehetnek, ezeken kívül csak rekreációs vagy természetvédelmi kezelési célt szolgálhatnak.

c) A tanyák és gazdasági épületek felújítása során meg kell őrizni azok korábbi tömegi megjelenését, szerkezeti kialakítását és jellegét, törekedni kell a térség építészeti hagyományaihoz történő illeszkedésre.

d) Kerítés csak a tanya ingatlan védelme érdekében alakítható ki.

e) A rendelet hatálybalépésének napját megelőző egy évben nem használt, benövényesedett, művelés alól kivett utak művelési ágának a természetbeni állapotokkal megegyező megváltoztatását, az ingatlan-nyilvántartásba történő átvezetését az igazgatóság egy éven belül kezdeményezi.

f) Földút természetes terepszint fölé emelése tilos.

g) Érvényes vízjogi üzemelési engedéllyel rendelkező csatorna fenntartási munkálatai során a hínárkaszálást, nádvágást szükséges előnyben részesíteni a kotrással (beleértve a gyökérszárítás iszapolást) szemben. A növényzeteltávolítási munkálatok (hínárkaszálás, nádvágás, parti sáv növénymentesítése) elrendelt belvízvédekezés esetén bármely időszakban, egyébként július 1. február 28. között folyhatnak, és évente többször is végezhetők a megadott időszakban. Kotrásos karbantartás esetén elsősorban felszelvényű kotrást kell végezni, amely elrendelt belvízvédekezés esetén bármely időszakban, egyébként augusztus 1. és október 15. között történhet. Az érintetlenül hagyott oldalt leghamarabb két év múlva lehet megkotorni. A megadott időszakokon kívül, július 1. és október 30. közötti végzett, egyéb jogszabály alapján a természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött munkálatok esetében a természetvédelmi hatóság az igazgatóság szakvéleményének figyelembevételével dönt az engedélyezésről.

h) A természetes vízkészletek visszatartása érdekében a csatornákon szükség szerint vízmegőrző műtárgyak építése, a már meglévők vízmegőrzésre alkalmassá tétele szükséges.

i) Az Ásotthalmi-láprét terület egységen a keresztülhaladó csatorna (Madarásztói-főcsatorna) érintett szakaszát kotorni, rajta földmunkával járó fenntartási munkálatokat végezni tilos.

4. Pirtói-homokbuckás természetvédelmi terület

2. melléklet a 12/2012. (II. 21.) VM rendelethez

A Pirtói-homokbuckás természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A Duna-Tisza köze jellegzetes, természetéhez közeli állapotban fennmaradt tájrészletének és táji értékeinek megőrzése, fenntartása.

1.2. A Duna-Tisza közti homokhátságra jellemző szélformálta homokbuckavidék formakincsének (futóhomok formák) megőrzése.

1.3. A terület kiemelkedő biológiai sokféleségének megőrzése az őshonos élővilág tekintetében (beleértve a közösségi jelentőségű fajokat és élőhelytípusokat).

1.4. A természetvédelmi jelentőséggel bíró, emberi használattal legfeljebb csak enyhén terhelhető természetes és természet szerű élőhelyek és élőviláguk megóvása, fenntartása különös tekintettel a nyílt, évelő, mészkedvelő homokpusztagyeperekre (*Festucetum vaginatae*), a borókás-nyárasokra (*Junipero-Populetum albae*), a cinegefűzes buckaközi homoki gyepekre (*Pseudolysimachio spicatae-Salicetum rosmarinifoliae*), a szürke kákás homoki gyepekre (*Galio veri-Holoschoenetum vulgaris*) és a buckaközi kékperjés rétekre (*Molinio-Salicetum rosmarinifoliae*).

1.5. A területen előforduló védett és fokozottan védett növényfajok [kiemelten a homoki kikerics (*Colchicum arenarium*), csikófark (*Ephedra distachya*), kései szegfű (*Dianthus serotinus*), erdei szellőrózsa (*Anemone sylvestris*), piros madársisak (*Cephalanthera rubra*), gyapjas csüdfű (*Astragalus dasyanthus*), homoki csüdfű (*Astragalus varius*), szürke poloskamag (*Corispermum canescens*), homoki fátyolvirág (*Gypsophyla fastigiata*), kék szamárlenyer (*Echinops ruthenicus*)] és állatfajok [(kiemelten a barbársáska (*Calliptamus barbarus*), pusztai hangyaleső (*Acanthacalis occitanica*), holdszarvú ganéjtúró (*Copris lunaris*), homoki gyalogcincér (*Dorcadion decipiens*), magyar futrinka (*Carabus hungaricus*), ázsiai szegfűbagoly (*Saragosa implexa*), buckabagoly (*Staurophora celsia*), homoki gyík (*Podarcis taurica*), gyurgyalag (*Merops apiaster*), kis örgébics (*Lanius minor*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), szalakóta (*Coracias garullus*), zöld küllő (*Picus viridis*)] megóvása, állományuk fenntartása, életfeltételeik biztosítása.

1.6. A Duna-Tisza közti homokhátság természeti értékeinek minél szélesebb körű megismertetése, valamint a természeti értékek megóvása iránti társadalmi igény erősítése érdekében a terület természetvédelmi célú bemutatása.

1.7. A terület további természetvédelmi célú kutatásához a természeti feltételek biztosítása.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A védett és fokozottan védett növény- és állatfajok megőrzése érdekében a populációik fennmaradásához szükséges élőhelyi feltételek biztosítása.

2.2. A természetes életközösségek hosszú távú fennmaradását és fenntartását lehetővé tevő területhasználat és természetvédelmi kezelés.

2.3. A természetes életközösségek más típusú, zavartabb életközösséggé alakulását, vagy az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok terjedését elősegítő, eredményező területhasználati módok felváltása a természeti értékek fenntartásával összeegyeztethető területhasználati módokkal.

2.4. Azokon a területeken, ahol természetes közösségszerkezetű (természetes térszerkezet és fajösszetétel) életközösségek fordulnak elő, amelyek állapotát alapvetően természetes ökológiai folyamatok alakítják, továbbá amelyeket nem fenyeget az agresszíven terjeszkedő idegenhonos növényfajok spontán terjedése miatti leromlás, a természetes ökológiai folyamatok érvényesülésének biztosítása.

2.5. A természetvédelmi szemlélet erősítése érdekében a terület természetvédelmi célú bemutatásra alkalmas részein a látogatás és a természetvédelmi bemutatás feltételeinek megteremtése, fejlesztése.

2.6. A terület legfontosabb természeti értékei állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, rendszeres adatgyűjtéssel a megfelelő természetvédelmi kezelés és a megvalósult természetvédelmi kezelési tevékenység hatékonysága ellenőrzésének elősegítése.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

Tilos a terület természetes formakincsének (futóhomok formák) megváltoztatása, roncsolása.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

Erdőgazdálkodási tevékenység nem járhat természetes gyepek állapotának rontásával.

3.1.3. Fajok védelme

A fokozottan védett gyapjas csüdfű állományát mesterséges szaporításból származó egyedekkel szükséges stabilizálni.

3.1.4. Látogatás

A fokozottan védett ingatlanok kivételével a terület szabadon látogatható. Hátasállattal szabadidős tevékenység céljából csak földúton lehet közlekedni.

3.1.5. Oktatás és bemutatás

Tanösvény kialakításával, folyamatos karbantartásával, fejlesztésével biztosítani kell a környezettudatos nevelés, oktatás, valamint a terület természetvédelmi célú bemutatásának feltételeit.

3.1.6. Terület- és földhasználat

a) Technikai sport nem végezhető a területen.

b) A területen kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében, továbbá a c) pont szerint, valamint az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedéllyel rendelkező szénhidrogén-kutatáshoz kapcsolódóan létesíthető épület és műtárgy (a továbbiakban együtt: építmény). Építmény létesítése és üzemeltetése csak a terület táji és természeti értékeinek veszélyeztetése, károsítása nélkül végezhető.

c) Burkolt út csak a területtel határos 53-as számú közúttal párhuzamosan kiépíteni tervezett kerékpárút kialakítása, valamint az 53-as számú főút kapacitásnöveléssel nem járó útpálya-szélesítése érdekében létesíthető. A kerékpárút építésekor, valamint az 53-as számú főút kapacitásnöveléssel nem járó útpálya-szélesítése során a felvonulás és anyagtárolás helyét lehetőség szerint a területen kívül kell kijelölni. Amennyiben ez műszaki okok miatt nem valósítható meg, a felvonulást és anyagtárolást a terület lehető legkisebb mértékű igénybevételével és károsításával, a terület természetvédelmi kezeléséért felelős Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósággal (a továbbiakban: igazgatóság) egyeztetett módon kell megoldani.

d) Új földút az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében, az igazgatóság hozzájárulásával, természetvédelmi szempontból kedvezőtlenebb helyen lévő út kiváltása érdekében, ez utóbbi egyidejű felhagyása mellett létesíthető.

e) Jól sarjadó, idegenhonos, agresszíven terjeszkedő fafajok, különösen az akác (*Robinia pseudo-acacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*) egyedeinek, állományainak kivágása - a fiatalok állomány gyérítését kivéve - csak úgy történhet meg, ha az újrasarjadás ellen elő- vagy utókezeléssel aktív védekezés (törzsfuratokon keresztül történő vegyszer bejuttatás, vegyszeres metszlapkezelés vagy - hatósági engedéllyel - homogén állományaik belső, természetes homoki élőhelyekkel közvetlenül nem érintkező területrészein a véghasználatot követő teljes talaj-előkészítés) történik.

f) A területen csak őshonos vadfajok természetes élőhelyi eltartóképeséget meg nem haladó állományai tarthatók fenn.

g) Vadföld nem létesíthető a területen, kivéve ha az az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében (többek között természetvédelmi szempontból kedvezőtlenebb helyen lévő vadföld kiváltása érdekében), az igazgatóság hozzájárulásával történik.

h) E rendelet hatálybalépését megelőzően három évig vadföldként ténylegesen nem hasznosított, de vadföldként nyilvántartott területek nem törhetők fel újra, regenerálódó gyepjeik nem semmisíthetők meg, kivéve, ha ez az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban történik.

i) Burkolt felületű vaditatók nem létesíthetők a területen. Az e rendelet hatálybalépésének időpontjában meglévő vaditatók száma nem gyarapítható. Nem burkolt vaditató csak természeti értékek, természetes élőhelyek sérülése nélkül létesíthető, az újonnan létesítettekkel azonos számú vaditató felhagyása mellett.

j) Mesterséges vadkibocsátás és zárttéri vadtartás tilos a területen.

k) Tájba nem illeszthető, vagy természeti érték megőrzését, élőhelyének fejlesztését veszélyeztető vadgazdálkodási létesítmény nem helyezhető el a területen.

l) Természetes növényársulás állományában szóró nem létesíthető. Meglévő szóró e rendelet hatálybalépése után csak akkor tartható fenn, ha az igazgatóság állásfoglalása alapján természetvédelmi célt - vadállomány-apasztást - szolgál.

m) A talajvíz szintjének süllyedése miatt szárazodással veszélyeztetett buckaközi vizes élőhelyek oltalma érdekében felszín alatti vizek mezőgazdasági célra vagy rekreációs rendeltetésű víztér vízutánpótlása céljából nem vehetők igénybe a területen. A korlátozás alól kivételt képeznek a felépítménnyel rendelkező ingatlanrészen engedéllyel kialakított, kis kiterjedésű kertek öntözési igényét, továbbá szociális vízigényt kielégítő, csekély kapacitású kutak, amelyek az engedély előírásainak megfelelően használhatók.

n) Az egykor erős vízhatásnak kitett, mély fekvésű területrészeket kifejezetten természetvédelmi céllal (vizes élőhely rekonstrukciójának megvalósítása) sor kerülhet felszín alatti víz igénybevétele is.

o) A területen nem védett növényfajok egyedeinek, vagy ezek részeinek - többek között a galagonya hajtásvég - gyógyászati célra történő gyűjtése akkor engedélyezhető, ha a gyűjtési tevékenység nem károsítja érdemben a természetes életközösségeket.

p) A területen csak a tájképi értékeket nem veszélyeztető terepi jelzések alakíthatók ki (különös tekintettel a területhatárok jelzésére), létesítésükkor természetes anyagok előnyben részesítésével.

q) A területen új szőlő- és gyümölcsültetvény nem létesíthető felépítménnyel rendelkező ingatlanrészen kialakított, kis területű, kert jellegű telepítésen kívül.

r) Új szántó létesítése tilos a területen.

s) A területen természetes okokból megjelenő felszíni vizek elvezetése tilos.

t) Tilos napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés.

u) A területen új erdőállomány vagy fásítás kialakítása tilos, kivéve, ha az természetvédelmi céllal történik.

v) A területen tilos reklámtáblákat elhelyezni.

3.1.7. Természetvédelmi infrastruktúra

Minden, a területre bevezető, rendszeresen használt út mellett el kell helyezni a kiemelt természetvédelmi oltalmat jelző hatósági tájékoztató táblát - többek között az intenzív technikai sporttevékenység visszaszorításához szükséges helyszíni figyelemfelhívás érdekében.

3.2. Művelési ághoz vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú területek kezelése

a) A felhagyott szántóterületeken törekedni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok, különösen a selyemkóró, akác és bálványfa elleni védekezésre.

b) A selyemkóró elleni mechanikus, kaszálással történő védekezésének csak az évenként legalább kétszeri, az első és a pót-termésérések előtt végrehajtott kaszálás minősül, az évenként egyszeri kaszálás nem. A levágott növényi anyagot el kell távolítani a területről.

c) Szerves trágya kijuttatása kétévenként, legfeljebb 200 q/ha mennyiségben lehetséges a területen.

d) Műtrágyázás legfeljebb 50 kg/ha nitrogén hatóanyagtartalommal lehetséges.

e) Szántóterületen trágya legfeljebb hat hétig tárolható.

3.2.2. Gyep (rét, legelő) művelési ágú területek kezelése

a) A védetté nyilvánító jogszabály hatálybalépésének időpontjában meglévő területhez képest a legeltetett vagy kaszált területek kiterjedése nem növekedhet, kivéve ha az az igazgatóság nyilatkozata alapján természetvédelmi indokból történik.

b) Túllegeltetés tilos, kivéve ha a nagyobb állatsűrűség fenntartását az igazgatóság nyilatkozata alapján természetvédelmi indok teszi szükségessé.

c) A védetté nyilvánító jogszabály hatályba lépése utáni harmadik évtől kezdve csak akkora terheléssel történhet legeltetés, amely nem eredményezi nagyobb kiterjedésű - fél hektárt elérő vagy meghaladó - területeken az egyéves nyílt homoki gyepek vagy egyéb zavart gyeptípusok dominanciáját, vagy nem konzerválja ezek nagy területen történő fennmaradását a természetközeli gyepek közösségeinek regenerálódása helyett.

d) Gyepeken gépjárművel közlekedni tilos. A korlátozás nem vonatkozik az engedélyezett kaszálásokat megvalósító mezőgazdasági gépekre.

e) Gyepeken tűzpázták létesítése és a meglévők fenntartása tilos.

f) A gyepek mesterséges trágyázása tilos.

g) Növényvédőszer felhasználása tilos a gyepeken, kivéve ha az természetvédelmi céllal, az idegenhonos, agresszíven terjedő növényfajok elleni védekezés során történik.

h) Felülvetés és gyepfeltérés tilos, kivéve ha az természetvédelmi céllal történik.

i) A gyepek öntözése tilos, kivéve ha az természetvédelmi céllal történik.

j) Mechanikai jellegű ápolási munkák (fogasolás, tárcsázás, hengerezés) végzése tilos, kivéve ha az természetvédelmi céllal, különösen a természetes gyepek rekonstrukciója során történik.

k) Kaszálás során legalább 8 cm-es fűtarlót kell visszahagyni.

l) Törekedni kell a természetes száraz homoki gyepben szórtan elegendő őshonos cserjék és fák megőrzésére, kivágásukra gazdasági okból nem kerülhet sor. Természetvédelmi céllal, a természetes homoki gyepek túlzott térvesztésének elkerülése érdekében azonban állományuk gyéríthető.

m) Gyepterületek égetése tilos, kivéve a természetvédelmi céllal - különösen a túlzottan felhalmozódott fűavar eltávolítása érdekében - végzett eseti, nem rendszeres égetést.

n) A levágott növényi anyagot a kaszálást követő 30 napon belül el kell távolítani a területről.

o) Égő gyepen, amennyiben a tűz nem fenyeget közvetlenül emberéletet, épületet, nagyértékű mezőgazdasági létesítményt vagy több hektáros kiterjedésű erdőterületet, tilos a

tűz terjedése ellen szántással, tárcsázással, a gyepek felszaggatásával vagy vegyszer kijuttatással védekezni.

3.2.3. Szőlő, kert és gyümölcsös művelési ágú területek kezelése

A felhagyott szőlő- és gyümölcsös területeken törekedni kell a nem őshonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok, különösen a selyemkóró, akác és bálványfa elleni védekezésre.

3.2.4. Erdők kezelése

a) Nem őshonos fafajokkal erdőtelepítés nem végezhető a területen.

b) Törekedni kell a nem őshonos fafajokból álló erdők és fásítások - termőhelynek megfelelő - természetes vagy természetyszerű életközösségekké alakítására.

c) Az őshonos fafajokból álló erdőállományokban a biológiai sokféleség fenntartását hosszú távon is biztosító, természetes állapotra jellemző tér- és korszerkezetet, fajösszetételt, elegyarányt kell kialakítani és megőrizni.

d) Teljes talaj-előkészítéses erdőfelújítás nem végezhető.

e) Amennyiben természetes borókás-nyáras társulásba tartozó erdőállomány záródása természetes ökológiai folyamatok következtében csökken, tilos a záródást mesterségesen, a természetes folyamatok ellenében növelni. Az erdő művelési ágú ingatlanon található, borókás-nyáras társulásba tartozó állomány természetes záródáscsökkenését lehetővé kell tenni.

f) Az állományok kis kiterjedése és izoláltsága miatt a természetes borókás-nyáras társulásba tartozó állományokat tartalmazó erdőrészek teljes véghasználatára nem kerülhet sor, legfeljebb az erdőrészlet 50%-ának véghasználatára, legfeljebb 0,5 ha-os, legalább 30 m átlagszélességű összefüggő vágásterületek kijelölésével.

g) A vágásterületeken az őshonos fafajokból álló faállomány - területi kiterjedésben számolt - 5%-át hagyásfacsoport formájában vissza kell hagyni.

h) A természetes borókás-nyáras társulásba tartozó erdőállományban kijelölt vágásterületen a vágás-előkészítés során a cserjék legalább 30%-át a területen kell hagyni, kivéve ha a nagyobb mértékű gyérités természetvédelmi céllal, különösen a túlzott leárnyékolást rosszul tűrő védett növényfaj érdekében történik.

i) Az engedélyezett fahasználatot az igazgatóság előzetes írásos tájékoztatását követően lehet megkezdeni. Deponálóhelyeket, megközelítő útvonalakat, hagyásfacsoportokat az igazgatóság előzetes írásos tájékoztatását követően lehet kijelölni és kialakítani.

j) Az erdőgazdálkodásra vonatkozó további részletes előírásokat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 32. § (2) és (3) bekezdése alapján felülvizsgált érvényes erdőterv tartalmazza.

3.2.5. Művelés alól kivett területek kezelése

Új épület létesítése, meglévő épület felújítása csak a tájra hagyományosan jellemző módon, természetes építőanyagok felhasználásával, tájképvédelmi szempontok figyelembevételével történhet.

5. Csólyospálosi földtani feltárás természetvédelmi terület

1. melléklet a 127/2011. (XII. 21.) VM rendelethez

A Csólyospálosi földtani feltárás természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A csólyospálosi földtani feltárás, a dolomitos mészkő és dolomitiszap előfordulás megóvása.

1.2. Zavartalan természeti feltételek biztosítása a területen feltárt földtani képződmények tudományos kutatásához.

1.3. A tájtörténeti-néprajzi jelentőségű „réti mészkő bányászat” (kőfejtés) jellegzetes helyének bemutatásával, megismertetésével az oktatás és az ismeretterjesztés elősegítése, a tájhoz, valamint a természethez való kötődés erősítése.

1.4. Védett növény- és állatfajok a területen található élőhelyeinek megőrzése, fenntartása.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A táji, természeti értékek fennmaradását biztosító aktív természetvédelmi kezelés.

2.2. A feltárás bemutatathatóságát biztosító, valamint állagromlását megakadályozó karbantartási és fenntartási tevékenységek végzése.

2.3. A terület (földtani) természeti értékeinek irányított bemutatása, az ehhez szükséges természetvédelmi infrastruktúra fenntartása.

2.4. A védett állat- és növényfajok számára élőhelyet jelentő nádas és gyepterület megőrzése, a művelési ágtól függetlenül.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

a) A földtani feltárás és környezetének megőrzése, fenntartása érdekében tilos a területen bányászati tevékenység és terepalakítás, valamint a feltárás kőzet- és üledékanyagának megbontása, kivéve a természetvédelmi kezelésért felelős és a vagyonkezelői joggal is rendelkező Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) hozzájárulásával végzett kutatási célú mintavételt és állagmegóvás érdekében történő rekonstrukciót.

b) A 2008-ban kialakított földtani szelvény állékonyságát, stabilitását meg kell őrizni.

c) A terület természetes vízháztartását befolyásoló beavatkozások nem végezhetők.

3.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

a) Gondoskodni kell a területen található gyep és nádas élőhelyek megőrzéséről, fenntartásáról.

b) Nád aratása szükség szerint, de legfeljebb 5 évente végezhető az igazgatóság vagyonkezelői hozzájárulásával.

3.3. Fajok védelme

Hüllők és kétéltűek a szelvényből történő kijutásának biztosítása érdekében az igazgatóság gondoskodik egy rézsús felületnek a szelvényben történő kialakításáról és ezt követő folyamatos karbantartásáról.

3.4. Látogatás

A terület hatósági engedély nélkül kizárólag a természetvédelmi bemutatás céljára kialakított feltáró úton látogatható.

3.5. Oktatás és bemutatás

A feltárás bemutatathatósága érdekében a szelvényben megtelepedő növényzet szükség szerinti gyakorisággal, mechanikus módszerekkel történő eltávolításáról az igazgatóság gondoskodik.

3.6. Kutatás, vizsgálatok

Engedélyezett kutatási tevékenységet szolgáló létesítmények csak az igazgatóság hozzájárulásával és ideiglenes jelleggel helyezhetők el a területen.

3.7. Terület- és földhasználat

a) A területen vadgazdálkodási tevékenység nem folytatható.

b) Tilos gépjárművel a területre hajtani - kivéve a természetvédelmi kezelés érdekében történő gépjármű közlekedést.

c) Új építmény létesítése - az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében történő bemutatást és természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban álló kutatást szolgáló létesítmények kivételével - tilos a területen.

d) Az igazgatóság gondoskodik a látogatás során esetlegesen elhagyott hulladék rendszeres elszállításáról.

e) Tilos a területen erdőtelepítést és faültetést végezni.

3.8. Természetvédelmi infrastruktúra

Az igazgatóság a földtani feltáráshoz vezető feltáró út és a kihelyezett információs- és tájékoztató táblák folyamatos karbantartásával és fejlesztésével gondoskodik a környezettudatos nevelés, oktatás, valamint a természetvédelmi bemutatás infrastrukturális feltételeinek biztosításáról.

6. Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet bővítési területe

Melléklet a 71/2011. (VII. 27.) VM rendelethez

A Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet bővítési területének természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A Tisza-völgy déli részének és a Duna-Tisza közti hátság keleti peremének jellegzetes, természeteshoz közeli állapotban fennmaradt tájrészletének és táji értékeinek, köztük különösen a nyílt pusztai tájkép megőrzése.

1.2. A természetes felszínformák és maradványaik (a terület esetében magaspart-lejtők, folyóhátak), továbbá a terület természetes vízrajzi elemeinek: mocsarak és fakadóvizek megőrzése.

1.3. A természetközeli élőhelyek, ezen élőhelyekre jellemző fajok, életközösségek megőrzése, különös tekintettel a gyepterületekre.

1.4. A terület biológiai sokféleségének megőrzése, fenntartása az őshonos élővilág tekintetében.

1.5. A védett- és fokozottan védett madárfajok háborítatlan fészkelésének biztosítása és a vonuló madárfajok táplálkozó-területeinek megőrzése, fenntartása.

1.6. A területen előforduló védett állatfajok (köztük különösen a barna ásóbéka [*Pelobates fuscus*], a zöld gyík [*Lacerta viridis*], a mocsári teknős [*Emys orbicularis*], a nagy kócsag [*Egretta alba*], a szürke gém [*Ardea cinerea*], a nádírigó [*Acrocephalus arundinaceus*], a búbosbanka [*Upupa epops*], a mezei pacsirta [*Alauda arvensis*], és a tövisszúró gébics [*Lanius collurio*]) megóvása, állományuk fenntartása, életfeltételeik biztosítása.

1.7. A tudományos és természetvédelmi célú kutatások számára a természeti feltételek biztosítása.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A természetes vízháztartást befolyásoló létesítmények elhelyezésének szabályozása.

2.2. A gyepek kaszálással és a lehető legnagyobb területen legeltetéssel történő hasznosítása lehetőségének biztosítása.

2.3. A gyepeken olyan kaszálási és legeltetési rend kialakítása, amellyel a gyepterkezet fennmaradása és javulása biztosítható.

2.4. Az inváziós lágylő- és fásszárúak területéről történő eltávolítása.

2.5. A táji értékek és a tájjelleg hagyományos elemei megőrzésének segítése, a tájképet veszélyeztető létesítmények elhelyezésének szabályozása.

2.6. A vadászati tevékenység szabályozása a természetvédelmi szempontból előnyös elemeinek elősegítése mellett.

2.7. Szalma- vagy szénakazal, valamint náddepónia elhelyezésének szabályozása.

- 2.8. A terület természeti értékeinek minél szélesebb kört érintő, pontos felmérése.
- 2.9. A területen az építés feltételeinek és követelményeinek szabályozása.
- 2.10. A felszín alatti vizek használatának és a felszíni vizek elvezetésének szabályozása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

3.1.1.1. Tilos a terület természetes felszínformáinak megváltoztatása, roncsolása, beleértve a motoros sportjárművek általi talajbolygatást, útbevágások kialakítását, területfeltöltést.

3.1.1.2. Engedélyezett tereprendezési munka megkezdése előtt legalább 7 nappal az engedélyesnek írásban tájékoztatnia kell a működési területével érintett Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságot (a továbbiakban: igazgatóság) a tevékenység megkezdéséről.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

3.1.2.1. A területen az inváziós lágy- és fásszárúak állományai által elfoglalt területek kiterjedése nem növekedhet, e fajok teljes eltávolítására kell törekedni, azonban az erre irányuló tevékenység nem veszélyeztetheti védett növény- és állatfajok állományait.

3.1.3. Fajok védelme

3.1.3.1. A búbosbanka, szalakóta (*Coracias garrulus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*) térségi állományának megőrzése, állományaik növekedésének elősegítése érdekében költőládák kihelyezéséről, azok karbantartásáról köteles az igazgatóság gondoskodni.

3.1.4. Kutatás, vizsgálatok

3.1.4.1. Az igazgatóságnak gondoskodnia kell a terület természeti értékeinek a védetté nyilvánító jogszabály hatálybalépését követő két éven belüli felméréséről.

3.1.4.2. Az igazgatóságnak tízévente legalább egy alkalommal el kell készítenie a terület élőhelytérképét és a védett növényfajok ponttérképét.

3.1.4.3. Az igazgatóság feladata a természetvédelmi kezelés szempontjából kulcsfontosságú élőlénycsoportok és fajok állományának, helyzetének folyamatos nyomon követése, és az így gyűjtött adatok, információk dokumentálása.

3.1.5. Terület- és földhasználat

3.1.5.1. Technikai sport nem folytatható a területen.

3.1.5.2. A területhasználó köteles a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet mellékletében meghatározott inváziós növényfajok megtelepedését, terjedését megakadályozni, és a már meglévő állományokat kiirtani.

A hatóság az engedély kiadása előtt kikéri az igazgatóság véleményét a tevékenység helye, módja és ideje tekintetében.

3.1.5.3. Vadföld és vaditató nem létesíthető a területen.

3.1.5.4. A vadászat során keletkezett hulladékot, lőszerhüvelyt a vadászat befejeztével össze kell gyűjteni, és el kell szállítani a területről.

3.1.5.5. Mesterséges vadkibocsátás, zárt téri vadtartás, apróvadnevelő és -kibocsátóhely létesítése tilos.

3.1.5.6. Vízározási célú vízilétesítmény, horgászto, halastó, öntözőgödör létesítése tilos.

3.1.5.7. Termőföldön trágyaszarvas kialakítása tilos.

3.1.5.8. Természetszerű növénytársulás állományában szóró létesítése nem engedélyezhető kivéve, ha az állományapasztási célból történik.

3.1.5.9. Felszíni vizek elvezetése tilos. Kivételt képez, ha a felszíni vizek kártétele élet- és vagyonbiztonságot fenyeget.

3.1.5.10. Felszín alatti és felszíni vizek rekreációs rendeltetésű víztér vízutánpótlása céljából nem vehetők igénybe.

3.1.5.11. Őshonos nem védett lágyszárú gyógynövények csak a szántóként hasznosított területeken termesztethők.

3.1.5.12. A terület tulajdonosa az elhagyott hulladékot saját költségén köteles eltávolítani.

3.1.5.13. Csak a terület tájképi értékét nem veszélyeztető, gazdálkodáshoz kötődő terepi jelzések alakíthatók ki.

3.1.5.14. Szőlő- és gyümölcsültetvény nem létesíthető, kivéve az épületet magában foglaló ingatlanrészen kialakított, kert jellegű telepítést.

3.1.5.15. Szántó létesítése tilos.

3.1.5.16. A természetbeni állapot szerinti gyeperő, nádas és mocsár területeken a talajerő-utánpótlást csak a ténylegesen ott legelő állatok által elhullajtott trágya képezheti.

3.1.5.17. A gyepeken, vizes élőhelyeken növényvédő szer alkalmazása tilos, amely alól az inváziós növényfajok hatósági engedéllyel végzett irtása képez kivételt.

3.1.5.18. A területen csak vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű hatóanyagot tartalmazó növényvédő szer alkalmazható.

3.1.5.19. A tarló és a szalma, valamint a nádtörmelék égetése tilos.

3.1.5.20. Náddepó gyeperő hasznosítású vagy gyeperő művelési ágban nyilvántartott területen nem létesíthető.

3.1.5.21. Nagynyomású gáz- és olajvezeték létesítésével, működtetésével, fenntartásával, valamint fejlesztésével járó tevékenységet a terület legkisebb mértékű zavarásával kell végezni.

3.1.5.22. E rendelet hatálybalépését megelőző három évben szántóföldként nem hasznosított, visszagyepesedő földrészlet és gyeperő terület szántóvá, valamint erdőterületté való alakítása tilos.

3.1.5.23. Termőföld művelés alóli kivonása, más célú hasznosítása és a művelési ág váltás csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések érdekében, azokkal összhangban történhet.

3.1.5.24. Új építmény elhelyezése - az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítását szolgáló, továbbá azzal összhangban álló építmény kivételével - tilos.

3.1.6. Természetvédelmi infrastruktúra

3.1.6.1. A terület hatósági tájékoztató táblával történő megjelölését a tábláknak a terület határa és a területre bevezető utak találkozásánál történő kihelyezésével végzi el az igazgatóság.

3.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú területek kezelése

3.2.1.1. E rendelet hatálybalépését megelőző három évben visszagyepesedett, vagy gyeperő, de a közhiteles ingatlan-nyilvántartásban szántóként nyilvántartott területek művelési ágát a valós természetbeni állapotnak megfelelő művelési ágra kell változtatni e rendelet hatálybalépésétől számított 1 éven belül.

3.2.1.2. Szántó művelési ágú területen, a nyílt pusztai tájkép megőrzése érdekében erdőtelepítés, fásítás nem végezhető.

3.2.1.3. Tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 170 kg/ha/gazdálkodási év mértéket.

3.2.1.4. Műtrágyázás a szántóföldként nem hasznosított, visszagyepesedő vagy gyeperő területek és vizes élőhelyek 50 m-es körzetében tilos.

3.2.1.5. Lágyszárú és fásszárú energiaültetvény telepítése tilos.

3.2.2. Gyeperő (rét és legelő) művelési ágú területek kezelése

3.2.2.1. Gyepeken gépjárművel közlekedni tilos. A korlátozás nem vonatkozik a jogszerű tevékenységet végző, a gyepfelszínt nem károsító, száraz talajon közlekedő mezőgazdasági gépekre.

3.2.2.2. Felülvetés és gyepfeltörés, mechanikai jellegű ápolási munkák végzése, tűzpázták létesítése tilos.

3.2.2.3. Égő gyepen, amennyiben a tűz nem fenyeget közvetlenül emberéletet, épületet, nagyértékű mezőgazdasági létesítményt vagy több hektáros kiterjedésű erdőterületet, tilos a tűz terjedése ellen szántással, tárcsázással, a gyepék felszaggatásával, valamint vegyszer kijuttatással védekezni.

3.2.2.4. A gyepeken június 15. után kezdhető meg a kaszálás.

3.2.2.5. Kaszálás során legalább 8 cm-es fűtarlót kell visszahagyni.

3.2.2.6. Kaszálásonként változó helyen a lekaszálandó terület legalább 5, legfeljebb 10%-át kaszátlanul kell hagyni.

3.2.2.7. Tisztítókaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-i dátummal az inváziós növényfajok állományait érintő kaszálás és szárzúzás megkezdése.

3.2.2.8. A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszátlanul hagyott foltokat tilos olyan módon fennhagyni, hogy abban inváziós növény állománya legyen.

3.2.2.9. Kaszálás és tisztítókaszálás során vadriasztó láncot kell használni.

3.2.2.10. Gyepterületen a kaszálást követő 30 napon túl tilos a levágott növényi anyag tárolása.

3.2.2.11. Vizes vagy átmedvesedett talajon a kaszálás tilos.

3.2.2.12. Spontán gyepesedő területeken sarjúkaszálást, szárzúzást a felhagyást követő első 5 évben kell végezni.

3.2.2.13. Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürületekből származhat, egyéb trágya kiszórása tilos.

3.2.2.14. A gyepet borító vízállások 100 méteres parti sávjában történő legeltetés abban az esetben engedélyezhető, ha a legeltetés július 1. és december 31. között történik.

3.2.2.15. December 1. és március 14. közötti időszakban történő legeltetéshez nem szükséges a természetvédelmi hatóság engedélye, ha az igazgatósággal a legeltetett haszonállatfajta és az állatsűrűség tekintetében előzetes egyeztetésre került sor. Az eredményes egyeztetésről az igazgatóság tájékoztatja a hatóságot.

3.2.2.16. A legeltetett jószágállomány számára kialakított időszakos szállásokon és gyepeken kiegészítő takarmány elhelyezése tilos.

3.2.2.17. A területen csak szarvasmarhával, juhval, lóval, házi bivallyal, kecskével történhet a legeltetés.

3.2.2.18. A közhiteles ingatlan-nyilvántartásban gyepként szereplő ingatlanok művelési ágának megváltoztatása, művelés alóli kivonása, valamint más célú hasznosítása tilos.

3.2.3. Művelés alól kivett területek kezelése

3.2.3.1. Földút burkolt úttá alakítása tilos.

3.2.3.2. Földút természetes terepszint fölé emelése tilos.

3.2.3.4. Tanyaépítés céljára csak a meglévő tanyahely vehető igénybe.

3.2.3.5. Új beépítésre szánt terület kijelölése tilos.

3.2.3.6. Három hónapnál hosszabb ideig fennálló ideiglenes jellegű építmény abban az esetben létesíthető, ha az elhelyezés és az üzemeltetés védett faj élettevékenységét nem zavarja, természeti értéket nem károsít, nem pusztít el.

3.2.3.7. Forgalmnövekedés okozta természetvédelmi kár megelőzése érdekében a gépjárművel való közlekedés egyéb jogszabály által lehetővé tett korlátozását biztosító műtárgyak elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik.

7. Katymári téglavető földtani képződmény természeti emlék, Madarasi téglavető földtani képződmény természeti emlék, Öthalom földtani alapszelvény természeti emlék

3. Melléklet az 55/2015. (IX. 18.) FM rendelethez

Földtani alapszelvények vagy földtani képződmények megóvását szolgáló védett természeti területek és országos jelentőségű védett természeti területek földtani alapszelvényt vagy földtani képződményt magában foglaló részterületeinek természetvédelmi kezelési terve

A) Általános rész

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A földtani alapszelvények (a továbbiakban: alapszelvény) és a földtani képződmények megóvása, valamint környezetük természeti állapotának fenntartása, javítása.

1.2. Az alapszelvények, földtani képződmények és környezetük helyszíni tudományos kutatási lehetőségének biztosítása.

1.3. Az alapszelvények, földtani képződmények és környezetük természetvédelmi célú bemutatási lehetőségének biztosítása.

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. Az alapszelvények és földtani képződmények fennmaradását, környezetük megóvását és az egyéb természetvédelmi célkitűzések elérését elősegítő tevékenységek támogatása.

2.2. Az alapszelvények, földtani képződmények és környezetük károsítását, megsemmisítését eredményező tevékenységek tiltása.

2.3. A területhasználat szabályozása az alapszelvények és földtani képződmények károsodásának megakadályozása érdekében.

2.4. A területen folytatott gazdálkodási és egyéb emberi tevékenységek összhangjának biztosítása a természetvédelmi célkitűzésekkel, a terület rendeltetésével.

2.5. Az alapszelvények és földtani képződmények kutatásának, látogatásának, bemutatásának szabályozása, valamint az ezek területén végezhető tevékenységek összhangjának biztosítása a természetvédelmi célkitűzésekkel.

3. Részletes természetvédelmi kezelési előírások

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

3.1.1.1. A területen a felszín átalakítása, vagy az azzal járó bármilyen tevékenység kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében, a természetvédelmi kezelésért felelős, a működési területével érintett nemzeti park igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) felügyelete mellett végezhető.

3.1.1.2. Az alapszelvények, földtani képződmények méretét, formáját megváltoztatni kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében lehetséges.

3.1.1.3. Az alapszelvényeken, földtani képződményeken jelöléseket, tárgyakat, eszközöket, műszereket ideiglenesen vagy véglegesen elhelyezni csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban, az igazgatósággal történt egyeztetést követően lehet. Az igazgatóság az egyeztetés nélkül vagy nem az egyeztetés eredményének megfelelően elhelyezett jelöléseket, tárgyakat, eszközöket, műszereket eltávolíthatja, ennek költségeit a kihelyezővel, mint kárelhárítás költségét megtéríttetheti.

3.1.1.4. A védett alapszelvényekre, földtani képződményekre ható káros folyamatokat az igazgatóságnak figyelemmel kell kísérnie. Amennyiben e folyamatok az 1.1. és az 1.3. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósulását veszélyeztetik, gondoskodni kell elhárításukról. Egyéb esetben a területen érvényesülő természetes folyamatokat csak életveszély megszüntetése érdekében szükséges befolyásolni.

3.1.1.5. Az alapszelvényeken, földtani képződményeken, és a közvetlen környezetükben megtelepülő, azok megközelíthetőségét, tanulmányozhatóságát, állapotát veszélyeztető növényzetet az igazgatóság szükség szerint, az 1.1. és az 1.3. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések érdekében az arra legmegfelelőbb vegetációs, vagy azon kívüli időszakban eltávolítja. Az állagmegóvás érdekében sürgősen elvégzendő munkálatok esetében a növényzet eltávolítása bármely időszakban elvégezhető.

3.1.1.6. A földtani képződményeken, alapszelvényeken felhalmozódó talajt és növényi maradványokat a láthatóság, bemutathatóság és az állagmegóvás érdekében szükség szerint el kell távolítani.

3.1.2. *Látogatás, oktatás és bemutatás*

A terület szabadidős és oktatási, bemutatási célú hasznosítása, megismerése, megfigyelése, ennek dokumentálása és publikálása a természetvédelmi jogszabályok előírásainak és a megközelítés lehetőségeinek figyelembe vétele mellett lehetséges.

3.1.3. *Kutatás, vizsgálatok*

3.1.3.1. A területen folytatható kutatás célja a földtani információk feltárása, a feltárt kőzetek által hordozott földtani információk megszerzése, az alapszelvényeket és földtani képződményeket magukba foglaló felszínformák megismerése, valamint a természetvédelmi kezelést elősegítő ismeretek bővítése lehet.

3.1.3.2. A kutatás során kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely nem ellentétes az 1.1. és az 1.3. pontban meghatározott természetvédelmi célokkal és a terület rendeltetésével; a kutatás és annak módszere nem veszélyezteti, nem károsítja helyrehozhatatlanul a táji és természeti értékeket.

3.1.3.3. A területen lévő földtani képződményeken és alapszelvényekben történő mindennemű, a 3.1.3.1. és 3.1.3.2. pontnak megfelelő kutatást csak szakmai közintézmények végezhetnek. Földtani alapszelvények esetében a kutatási tevékenységről a földtani alapszelvények kijelölését végző szakmai testületet is tájékoztatni kell.

3.1.3.4. A kutatáshoz a tulajdonos, vagy kezelő, jogszerű használó hozzájárulását is meg kell szerezni, kivéve, ha arra a Tvt. 41. § (2) bekezdése szerint kerül sor.

3.1.3.5. Nem szükséges a természetvédelmi hatóság kutatásra vonatkozó engedélyének beszerzése, amennyiben a területen az 1. § 9. pontjában meghatározott szakmai közintézmény a környezetre is ható geofizikai eszközök használatát a 3.1.3.8. pontban foglaltak betartásával végzi.

3.1.3.6. Nem szükséges a természetvédelmi hatóság gyűjtésre vonatkozó engedélyének beszerzése, amennyiben az 1. § 9. pontjában meghatározott szakmai közintézmény a felszínt csekély mértékben, egyszerű kézi eszközzel megbontó módon, oktatási demonstráció, az 1. § 8. pontjában meghatározott próbagyűjtés céljából vagy annak részeként, a 3.1.3.8. pontban foglaltak betartásával végez tevékenységet.

3.1.3.7. Nem szükséges a természetvédelmi hatóság gyűjtésre vonatkozó engedélyének beszerzése, amennyiben az 1. § 9. pontjában meghatározott szakmai közintézmény vagy magánszemély a felszín megbontása nélkül történő, az 1. § 5. pontja szerinti gyűjtést, továbbá kipergett, törmelékbe került kőzetdarabok 1. § 7. pontja szerinti összeszedését a 3.1.3.8. pontban foglaltak betartásával végzi.

3.1.3.8. A 3.1.3.5., 3.1.3.6. és 3.1.3.7. pont szerinti tevékenység megkezdése előtt egyeztetni kell az igazgatósággal. Az egyeztetés során az igazgatóság tájékoztatást ad az adott területekre vonatkozó aktuális természetvédelmi célú korlátozásokról.

3.1.3.9. A kutatás, próbagyűjtés publikált vagy adattárban elhelyezett eredményeit az azt végzőnek az igazgatóság és az e rendelet 1. és 2. mellékletében meghatározott területek nyilvántartását végző állami szerv számára hozzáférhetővé kell tennie, annak elérhetőségéről tájékoztatást kell adnia.

3.1.4. Terület- és földhasználat

3.1.4.1. A területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely nem ellentétes az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célokkal, a feltárás állapotában és a természeti környezetben a lehető legkisebb változás előidézésével jár, a természeti értékekben, beleértve a növényzetet és az állatvilágot is, jelentős visszafordíthatatlan károsodást nem okozhat.

3.1.4.2. A tevékenység végeztével az azt folytatónak az eredeti, vagy ahhoz hasonló állapotot úgy kell helyreállítania, hogy ne akadályozza az 1. pontban meghatározott célok későbbi megvalósulását.

3.1.4.3. A területen építmény elhelyezése kizárólag a kutatás, megőrzés, a természetvédelmi célú bemutatás és állagmegóvás érdekében engedélyezhető abban az esetben, ha az építmény a földtani képződmény, alapszelvény és környezete tájképi egységét károsan nem befolyásolja, állapotát nem veszélyezteti.

3.1.4.4. A területen külszíni bányaművelés, anyagnyerés nem folytatható.

3.1.4.5. A területen vadgazdálkodási létesítmény - csapdának, befogónak vagy hordozható leszállványnak a védett természeti értéket érő vadkár elhárítása céljából történő ideiglenes kihelyezése kivételével - nem helyezhető el és nem üzemeltethető.

3.1.5. Természetvédelmi infrastruktúra

3.1.5.1. A terület határán, a fő megközelítési útvonalak mentén hatósági tájékoztató táblát kell kihelyezni, szükség szerinti mennyiségben. A táblák fenntartásáról gondoskodni kell.

3.1.5.2. Az igazgatóság rendszeresen ellenőrzi a terület és a kiépített műtárgyak, tájékoztató táblák állapotát.

3.1.5.3. Amennyiben a területen a természetvédelmi célú bemutatást szolgáló infrastruktúra kiépítését nem az igazgatóság végzi, a bemutató útvonal nyomvonalát, a természetvédelmi infrastruktúra elemeit és azok elhelyezését, arculatát, valamint a tájékoztató táblák tartalmát (különös tekintettel a helyszínen betartandó látogatási szabályokra) előzetesen egyeztetni kell az igazgatósággal.

3.2. Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Erdők kezelése

Közelítés, fadóntás, készletezés csak olyan módon végezhető, hogy az az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósulását ne befolyásolja károsan.

B) Egyes, az 1. vagy a 2. mellékletben meghatározott területekre vonatkozó speciális rész

1. A *Mórágyi kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék* esetében:

A területhasználat jelenlegi módja (szabadtéri színpad) vagy annak esetleges megváltoztatása az Általános rész 1. pontjában meghatározott természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban történhet, utóbbi esetben az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon.

2. A *Nándor-magaslat nyugati földtani alapszelvény természeti emlék* és a Soproni Tájvédelmi Körzet *Nándor-magaslat nyugati földtani alapszelvény természeti emlék környezete* néven meghatározott részterülete esetében:

Az Általános rész előírásainak érvényesítése során biztosítani kell a Geodinamikai Obszervatórium alapfunkcióinak ellátásához szükséges rendszeres tevékenységek zavartalan ellátását.

3. A *Paksi löszfal földtani alapszelvény természeti emlék* esetében:

3.1. A fokozottan védett haragos sikló (*Coluber caspius*) élőhelyeül szolgáló pusztafüves lejtősztyepp és erdőssztyepprép foltok fenntartását a cserjék részleges, továbbá az akác teljes

eltávolításával biztosítja a természetvédelmi kezelésért felelős Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: DDNPI).

3.2. A rekultiváció keretében kialakított rézsűk és teraszok nyílt jellegét a természetes visszagyepesedés feltételeinek biztosítása érdekében a 3.1. pontban említett beavatkozásokkal tartja fenn a DDNPI.